

SLOVENSKI NAROD

*znaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. — Podružnica uprave: Kocencova ulica 2, telefon št. 190. — Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

BORBA ZA FRANCOSKI FRANK

Če finančni odbor ne bo odobril zakonskega predloga o finančnih pooblastilih, bo Flandinova vlada še pred sestankom plenuma parlamenta podala ostavko

Pariz, 29. maja. d. Na včerajšnji seji poslanske zbornice je finančni minister Germain-Martin v daljšem eksponatu obrazil, kako si Flandinova vlada zamišlja finančno in gospodarsko sanacijo Francije. Predvsem stremi po mednarodni stabilizaciji valut, po razširjenju mednarodne trgovine, po zmanjšanju proizvodnih stroškov, po ojačenju zaupanja v stabilnost franka, omejevanju davkov, ki ne posredno obremenjujejo cene proizvodnje, kakor tudi po mnogih drugih ukrepih. Predlog zakona, ki zahteva za vlado izredna finančna pooblastila, zahteva pristane senata in poslanske zbornice, da sme vlada do 31. decembra l. 1935 z uredbami z zakonsko veljavo izvesti ukrepe za saniranje financ, oživiljenje gospodarske delovitosti in zaščito javnega kredita ter valute. Vse uredbe z zakonsko veljavo, ki bi jih vlada izdala na podlagi tega pooblastila, se imajo predložiti v naknadno odobritev parlamentu najkasneje do 31. julija l. 1936. V obrazložitvi tega predloga opozarja vlada na resnost, gospodarskega, zlasti pa valutnega položaja. Pri tem omenja velik odtok zlata v poslednjih dneh, ki bi mogel spraviti v nevarnost stabilnost tečaja francoskega franka. Tudi opozarja, da je v poslednjem času zavzela spekulacija tak obseg, da čbja resne skrbi za frank, če se ne bodo izvedli proti njej čim učinkovitejši ukrepi.

Radikali razcepljeni

Pariz, 29. maja. AA. V poslanskem klubu radikalno-socialistične stranke je podal njen predsednik Herriot eksponat o vladni zahtevi po finančnih pooblastilih in po-

udarjal potrebo sprejetja neobhodno potrebnih ukrepov glede na proračunski položaj. Dodal je, da imajo ti ukrepi velik nacionalni pomen in na koncu pozval svoje tovariše, naj se pridružijo vladi pri njenem prizadevanju za ohranitev narodne valute.

Nato je vstal bivši predsednik vlade Daladier in predlagal odklonitev zakonskega načrta o izrednih finančnih pooblastilih vladi. Več članov poslanskega kluba radikalne stranke je nastopilo zoper Daladierjev predlog. Poudarjali so, da mora radikalno-socialistična skupina poprej točvežeti, kakšne ukrepe pripravljata predsednik francoske vlade Flandin in finančni minister Germain Martin.

Na seji so nato sklenili, da se bodo ravnali po tem predlogu in naprosili predsednika vlade in finančnega ministra, naj podata potrebna pojasnila.

Nekatere politične osebnosti vidijo v tem sklepu znak popuščanja. Nekateri mislijo, da žele uglednejši radikalni socialisti, naj bi se ozračje nekoliko pomirilo, preden bi vlada prevzela nameravano odgovornost. Mnogi radikalni socialisti bi radi videli, da bi se vlada zavezala, da ne bo znižala uradniških plač in tudi ne pokojnin, zdi pa se, da bo težko dobiti potrebno večino, ki bi bila za to, da bi dobila vlada široka pooblastila. Poslanski finančni odbor se je vedno odkrito postavljal na stališče, ki je skušalo omiliti vladne zakonske načrte. Nekateri politični krogi so snoti celo računali z možnostjo, da se bo sprito odklonenega odpora poslanskega finančnega odbora vlada rajši umaknila, kakor pa da bi se spustila v debato, katere izid bi bil preveč negotov.

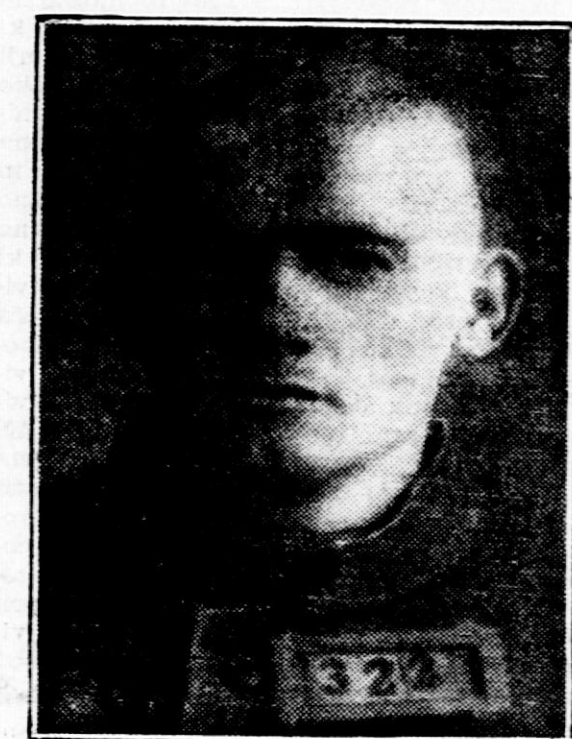
Pariz, 29. maja. d. Po včerajšnjem eksponatu finančnega ministra Germain-Martina v poslanski zbornici presoja položaj glede na brezuspešna posvetovanja radikalne frakcije, kakor tudi na veliko rezerviranost s katero so ga sprejeli poslanci vladni zakonski predlog z velikim pesimizmom. Ne samo socialisti in komunisti, temveč tudi del radikalne frakcije in razne stranke levice meščanskega centra se izrekajo proti načrtom vlade. Dočim so ugovori opozicije na skrajni leviski bolj načelnega in doktrinarnega značaja, se pojavljajo v radikalni frakciji resni pomisleki glede ukrepov za štedenje. V tem pogledu so na množestvilnih posvetovanjih opozarjali, da se plače državnih uradnikov ne morejo še nadalje znižati in prav tako tudi ne prejemi bivših frontnih bojevnikov. Glavno zanimanje je osredotočeno na posvetovanje finančnega odbora poslanske zbornice, ki se je sestal zaradi boleznih predsednika vlade ob 11. dopoldne v njegovi pisarni. Da zve, kako misli izvajati vlada varčevanje ter doseči prihranke. V danih okoliščinah ni izključeno, da bo vlada opustila borbo. Celo oficijelni in vladni prijazni listi beležijo vesti, da bo Flandin v primeru, če bo finančni odbor zavzel nasprotno stališče, podal ostavko svoje vlade še pred jutrišnjim sestankom plenuma poslanske zbornice. Predsednik republike Lebrun skuša vplivati na predsednika finančnega odbora Malvyja, da bi ga pridobil za vladno stališče, vendar pa je kljub temu položaj za sedaj še povsem negotov. Po seji finančnega odbora se bo danes ponovno sestala parlamentarna frakcija radikalne stranke, da razpravlja o finančnih načrtih vlade.

Ropar Omerza nevarno ranil dva orožnika

Stučajno sta se srečala včeraj z njim na Vrhpolju pri Moravčah — Roparja še niso prijeli

Moravče, 29. maja.

Danes teden smo objavili sliko in tirnico za proslulim roparjem Francem Omerzo iz Blance pri Brežicah, ki ga že več let zamašča vse oblasti dravske banovine. Omerza je skrajno nevaren zločinec, ki se pri svojih tatinskih in vlomskih poelih ne straši uporabljati tudi orožja. Na vesti ima že življenje orožnika Ivana Koščaka. Ta nevarni zločinec je včeraj zopet smrtno nevarno ranil dva orožnika, ki ležita v ljubljanski bolnici.

Včeraj popoldne sta bila orožniški komandir France Vrečko in podnarednik Franc Stefančič iz Moravč na patrolnem obhodu. Pot ju je zanesla na Vrhpolje, ki je dobre pol ure oddaljeno od Moravč. Pod hribom sta se ustavila pri kočarici Mariji Kekaljevi in jo mimogrede povprašala, kaj je novega. Povedala jima je, da zahaja k njeni sosedji bajtarici Brigiti Gaberškovi tuj moški, ki je vzbudilo radovednost orožnikov.

Gaberškova, katere mož živi v Franciji, je šele približno dva meseca v koči na Vrhpolju. Ni hudega slutel sta orožnika vstopila v njeno hišo in voščila dober dan. V sobi sta našli na Gaberškovo, pri njej je bil pa v gosteh moški srednje postave, kostanjevih las in v pumparicah. Bila sta ravno pri malici, na mizi je stal polič črnega vina, ko ga je moški pravkar nataknil v kozarec. Ko je neznanec zagledal orožnika, se je sicer za hip zdrnil, a je ostal miren.

Komandir Vrečko, ki je bil spredaj, ga je vprašal:

— Ali ste tudi vi prišli iz Francije? Komandir je namreč vedel, da je Gaberškova šele nedavno prišla iz tujine.

— Da, tudi jaz sem bil že povsod, v Franciji pa tri leta — tako nekako je zamoljmal neznanec osorno.

— Ali znate francosko?

— Jaz znam vse, kar hočete... V tem hipu se je že dvignila neznančeva desnica in se predno sta se presenečena orožnika zavedla, se je

zasvetil v njegovi roki samokres.

Bliskoma je zločinec sedemkrat ustrelil, mereč zdaj na enega, zdaj na drugega orožnika. Vrečko je bil težko ranjen in se je zgrudil, Stefančič je bil pa še toliko pri moči, da je navah na napadalca, ga podrnil na tla in ga sunil z bajonetom v vrat, a ga je menda samo lažje oplazil. Bliskoma se mu je zločinec izvil in začela se je med njima

borba na življenje in smrt.

Napadalec je otepal kakor blazen okrog sebe, popadel je orožnika za roko in ga ugriznil, zagrizel se mu je tudi v glavo in mu vrh čela skoraj izpulil šop las. Stefančiču so začele pojmati moči in se je tudi zgrudil, nakar je bestialni zločinec stekel iz hiše ter jo ubral čez drn in strn v bližnji gozd, kjer je

zmanjkala vsaka sled za njim.

Ranjenima orožnikoma je najprej prišla na pomoč Kekaljeva, ki je storila, kar je bilo v njeni moči, nato pa so prihiteli še nekateri daljnji sosedje. Težko ranjena orožnika so položili na posteljo, več sosedov je pohitelo na orožniško postajo v Moravčah in Lukovico in brzojavno obvestilo reševalno postajo v Ljubljani o ranjenih.

Ob 18.30 je reševalni avtomobil odbrzel proti Vrhpolju, kjer so reševalci oborožnika naložili in prepeljali v Ljubljano, kamor so prispeli ob 20.58. Oddali so ju na kirurški oddelek, kjer so jima zdravniki takoj nudili potrebno pomoč. Komandir Vrečko je nevarno ranjen in zato so ga takoj položili na operacijsko mizo. Operiral ga je dežurni zdravnik dr. Rakovec, ki je ugotovil,

da ima dvakrat prestreljen želodec,

kakor tudi desno ledvico. Ker je bil ranjenec zelo slab, je bila potrebna takojšnja transfuzija krvi. Kljub operaciji je pa seveda Vrečkovo stanje zelo resno in je malo upanja, da bi okrevaj, saj je

ponoči trikrat bruhal kri.

Davi je bil sicer ranjenec pri zavesti, a je zelo slab.

Dočim so Vrečka položili v posebno sobo, leži Stefančič v gornji dvorani kirurškega oddelka. Tudi on je nevarno ranjen, saj

ima prestreljena pluća,

a vendar za njegovo življenje zaenkrat ni bojazni. Pri spopadu je bil ranjen tudi v desnico, kjer ima prestreljenih in zlomljenih več prstov, padel je pa tudi tako nesrečno na levo, da si jo je zlomil v zapetju. Stefančiča še niso operirali in ima kroglo še v ključih. Ranjenec je sicer pri zavesti in slabo govori, toži pa o notranjih bolečinah. Ker je precej krepke konstitucije, je verjetno, da bo poškodbo prebolel.

V pogovoru z našim poročevalcem je Stefančič omenil, da neznanca sicer ni poznal, domneva pa, da je bil skoraj gotovo Omerza, saj se njegov opis precej ujema z njim. Da gre za Omerzo, pa govori tudi drzen način njegovega bega pred orožniki. V spopadu ga je Vrečko večkrat sunil z bajonetom, a ga je samo lažje ranil. Sosedje, ki so videli begunca, so pozneje pripovedovali, da je precej krvavel.

Težko ranjeni orožniški komandir France Vrečko je star 40 let in že polnih 15 let vestno izvršuje naporno orožniško službo. V Moravčah je okoli tri leta in je bil med prebivalstvom zelo priljubljen. Vrečko je oženjen in oče 11 letne hčerke.

Podnarednik Franc Stefančič je bil rojen 26. septembra l. 1900 v Ivanjem selu, občina Rakek, in je v službi že deseto leto. V Moravčah je šele od lanske jeseni. Tudi on je oženjen in oče 4 mesečne hčerke.

ZASLEDOVANJE ZLOČINCA

Kmalu po drznem napadu na orožnike so prihiteli v Vrhpolje orožniki iz Moravč, Lukovice in vseh bližnjih postaj, tako da jih je bilo že proti večeru zbranih okrog 20, ki so takoj začeli zasledovati pobeglega zločince, ki je pa pod okriljem gozda in teme izginil. Davi so bile mobilizirane vse orožniške postaje v bližnji in daljni okolici, tako v Lukovici, Dolenjah, Kamniku, na Trojanah in drugod, tako da je menda mreža okrog pobeglega zločince že zadrgnjena in bo težko ušel, zlasti ker je ranjen.

Brigita Gaberškova so včeraj moravski orožniki zaslišali, vendar ni hotela povedati, kdo je neznanec; zato so jo davi aretirali.

Omerza pobegnil proti Trebeljevemu

Litija, 29. maja.

Davi se je navse zgodaj raznesla novica, da se je Omerza pojavil v litijemskem srezu, zlasti zato, ker so ljudje domnevali, da je bil napad na orožnika izvršen v Moravčah nad Litijo. Iz poročila današnjega »Jutra« so se pa ljudje kmalu prepričali, da to ni bilo v Moravčah pri Litiji.

Begunca so snoti okrog 19. opazili v Pirničah ob Savi, kjer je stopil na brod in se dal prepeljati čez Savo. Ljudem se ni zdel sumljiv, a večina onih, ki so ga videli, je mnenja, da gre nedvomno za Omerzo. Begunc je imel na sebi sivo obleko in dolge hlače, čez katere je pa potegnil nogavice, tako da se na videz zdi, kakor da bi nosil pumparice. Videli so tudi, da je bil krvav na glavi in na roki in ga opazili, ko se je umival pri potoku. Bil je tudi goliglav, ker je klobuk izgubil na begu. Klobuk so našli orožniki v Vrhpolju, kjer je pustil tudi nahrbtnik z nekaterimi malenkostmi in nekaj denarja. Ko je prišel blizu Pirnič, je vprašal ljudi za pot proti Litiji. Na kresniški strani je ustavil več pasantov in jih vprašal, kdaj odpelje vlak proti Trbovljam. Najbrž je hotel zasledovalce speljati na napačno sled.

V Litijo je prišel davi močan oddelek orožniške šole iz Ljubljane, begunca pa zasledujejo tudi postaje Vače, Litija in druge. Sled za beguncem vodi proti Trebeljevemu, samotni občini med Zasavjem in Dolenjsko.

Orožniška komanda v Ljubljani je davi odredila ojačenje vseh orožniških stanic in je v službi ves orožniški aparat.

Vremenska napoved

Dunajska opoldanska vremenska napoved za četrtek: Toplo, dežna jasno, možnost neviht.

Roosevelt ne popušča

Vlada bo predlagala kongresu omejitve pravice vrhovnega sodišča za razveljavljanje zakonodajnih sklepov

Washington, 29. maja. AA. Predsednik Roosevelt je včeraj konferiral s predsednikom finančnih odborov reprezentančne zbornice in senata. Namen teh razgovorov je bil, da se izdela program, da se rešijo vsaj osnovna načela Nira.

Washington, 29. maja. AA. Zdi se, da so vlada in njeni pristaši v obeh zbornicah kongresa odločeni za energičen odpor proti vrhovnemu sodišču, in sicer v mejah ustave in obstoječih zakonov. Pravni odbor reprezentančne zbornice je že dobil v proučitev devet zakonskih predlogov, ki omejujejo, v nekaterih primerih pa celo popolnoma ukinitelj pravico vrhovnega sodišča, da bi proglašalo za neveljavne zakonodajne sklepe kongresa.

Po zgledu zveze sindikatov tekstilnih delavcev je sedaj tudi osrednja zveza rudarjev izjavila, da prično rudarji stavkati, če bodo delodajalci ukiniteli izvajanje dosedanje uredbe, izdane v okvirju akcije za gospodarsko obnovo.

Bila bi prerana trditev, da je poraz, ki ga je vlada doživela s sklepom vrhovnega sodišča, definitivni. Razen že omenjenih devet zakonskih predlogov

pripravlja vlada, kakor govore, tudi zakonski predlog, s katerim bo uveljavila večino dosedanjih zakonskih določb, izdanih v okvirju akcije za gospodarsko obnovo države, predvsem pa določbe o obveznosti uredb, izdanih v posameznih industrijskih panogah, in določbe o zaščiti delavstva. Črtala bi samo dosedanje določbe o pravici državnih oblasti do predpisovanja cen.

Sicer se pa lahko reče, da se vsa ameriška javnost popolnoma zaveda, da bi bilo docela nemogoče čez noč razveljaviti toliko uredb z zakonsko veljavo o minimalnih mezdah, o delovnem času, o zaposlitvi otrok v industriji itd.

Predsednik zveze ameriških trgovinskih zbornic je že pozval trgovinske zbornice, naj svojim članom priporočajo, da do nadaljnjega odločno izvajajo vse uredbe, določbe in okrožnice, izdane v okvirju akcije za gospodarsko obnovo. Zveza tkalnic, zveza trgovcev z avtomobili, velike Reynoldsove tobačne tovarne in mnoge druge gospodarske korporacije so že izjavile, da bodo ostale zveste vsem določbam, izdanim v okvirju akcije za gospodarsko obnovo.

Italijansko-abeteski spor še ne bo kmalu likvidiran

Po trditvah italijanskega tiska spor z Abesinijo še dolgo ne bo poravnal, ker je prezapleten

Rim, 29. maja. k. Med listoma »Giornale d'Italia« in »Times« traja že nekaj tednov zaradi italijansko-abeteskega spora ostra polemika. Po ženevski razpravi je londonski list ugotovil, da se je morala Italija na posredovanje Društva narodov končno vendarle ukloniti, dasi je še malo prej grozila, da bo izstopila iz te mednarodne organizacije, če ji ne priznajo svobodne akcije proti Abesiniji. Pri temu več ali manj prikritemu zmagovalstvu angleškega lista je rimski list v svoji današnji izjavi objavil nekaj ugotovitev o praktičnih rezultatih ženevskih sklepov in obeh resolucijah sveta Društva narodov. Ureditelj ualualskega incidenta po diplomatski poti, pravi »Giornale d'Italia«, ni zasluga ženeve, marveč je nanjo pristala Italija že pred meseci. Abesiniji so zahtevali razen tega še ureditev italijansko-abeteskih mej, ki je pa ženevski sklepi ne odražajo. Abesinija je zahtevala vmešavanje Društva narodov v spor na osnovi čl. 11 in

15. pakta DN. Resoluciji teh dveh členov niti ne navajata. Edino, kar je Abesinija s pomočjo Angležev v Ženevi dosegla, je povsem formalnega značaja, prvo, da jo lahko zastopata v tem sporu dva tučja, kar je v nasprotju z dosedanjimi mednarodnimi običaji, in drugo, da so se določile nekatere podrobnosti o kompromisni proceduri za likvidacijo poslednjih omejenih incidentov. Čeprav bi ženevski sklepi stvarno dosegli svoj namen, in bi se uredila vprašanja, ki so v zvezi z ualualskim, afdubskim in ostalimi incidenti, še dolgo ne bo poravnal ves zapleteni in težavni spor med Italijo in Abesinijo. Tak je ves pomen ženevske formule in čas za zmagovalne triumfe še dolgo ni napočil.

V tem smislu poročajo italijanski listi tudi o poročilu angleškega pravosodnega ministra Edena o ženevski razpravi zaradi italijansko-abeteske afere, ki ga je podal na seji spodnje zbornice in iz katerega po-

smemamo le posamezne odstavke. Naglašajo predvsem njegovo izjavo, da »ni mogoče trditi, da so ženevski sklepi popolnoma likvidirali spor, ki je po nesreči nastal med Italijo in Abesinijo zaradi ualualskega in drugih incidentov.«

Vojna še vedno mogoča

Rim, 29. maja. w. Oba turinska dnevnika »Gazzetta del Popolo« in »Stampa« ugotavljata v današnjih uvodnikih v nasprotju z inozemskimi tolmačenji enodusno, da Italija v Ženevi ni niti najmanj popustila, temveč je prodirlo italijansko naziranje. Vsako tolmačenje, da so ženevski sklepi uspeh Društva narodov ali Abesinije, je torej popolnoma izmišljeno. Italijansko-abeteskega spora, piše »Gazzetta del Popolo«, ni mogoče spraviti s sveta z običajnim dogovorom v Ženevi, temveč ga je treba razčistiti v neposrednih pogajanjih z Abesinijo, bodisi prijateljsko, če bo abesinski cesar priznal pravice Italije, prenehal s pripravami za vojno, dal zadoščenje in izpolnil obveznosti po pogodbi iz l. 1928. Lista poudarjata, da je vojna tem bolj verjetna, čim bolj se bosta Anglija odkrito, in Francija manj odkrito kazala nasprotna italijanskemu stališču, ker njuno stališče samo podžiga vlado v Addis Abebi k odporu proti

Pomnite!
1.—11. junija
XV. VELESOJEM V LJUBLJANI

Pregled domače produkcije

Posebne razstave:
Gasilska razstava
Modna revija — gospodinstvo
Salon avtomobilov
Pohištvo
Male živali

Polovična vozna na železnici, parobrodih in avionih.
Razstavišče obsega 40.000 kv. metrov

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize (z všteto premijo 28.5 %): Amsterdam 2974.27—2988.87, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 746.05—751.12, Curih 1421.01—1428.08, London 217.06—219.11, New York 4364.33—4400.64, Pariz 289.56—291.—, Praga 182.85—183.96, Trst 361.35—364.43, Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.05—9.15.

INOZEMSKA BORZE
Curih: Beograd 7.02, Pariz 20.3775, London 15.31, New York 309.125, Bruselj 52.55, Milan 25.475, Madrid 42.225, Amsterdam 209.30, Berlin 124.60, Dunaj 58.—, Praga 12.875, Varšava 58.25, Bukarešta 3.05.

To so res

skrajno nizke cene!**Prima sportni suknjiči po 98 Dir**

VELIKA IZBIRA oblek, Tranchouthov, pamparic, modnih hlač i. t. d. — Res poceni kupite le

pri PRESKERJU v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14**Pereče vprašanje
dolenjskega vinogradništva****Po sklepih na letošnjem obnem zboru vinogradnikov
in sadjarjev bi bil naš cviček za prodajo prepovedan**

Ljubljana, 29. maja. Izmed vseh kmetijskih panog bi morali pri nas posvečati največ zanimanja vinogradništvu, ker posega izredno globoko v socialno strukturo in ker imajo vinogradniki predel pri nas svojstven značaj; že v pregovor je prešlo, da je vinorodni kraj siromašen. Vinorodni kraji so vsi zelo gosto naseljeni in ima zato večina vinogradnikov le majhne vinograde. Ti mali vinogradniki nimajo tudi dovolj njiv ter ne pridajo niti toliko na polju, da bi se lahko preživljali. Težko delo v vinogradih pač zahteva posebne ljubezni do zemlje. Vinogradniki ljubijo svoj vinograd tako, da tudi v največji bedi ne zamenujejo dela. V nobeni kmetijski panogi ne srečamo takšne požrtvovalnosti. Vinogradniki pri nas so zelo skrbno obdelani.

Da se pri nas ljudje tako odločajo vinogradništva, je treba pripisovati tudi gospodarskim razlogom. Dolež je vinogradništvo izmed vseh kmetijskih panog najbolj zanesljiv izkupicek ter v primeru niso dolgotrajne, a vinogradniki si sam ne more pomagati in ne čaka posebnih prihodov. Seveda je pa vinogradniki tam bolj prizadeti, ko letino uničijo ušice, ker navedeno ne more računati na nobene druge dohodke. In prav tako je še posebej prizadeti ob času vinogradniških kriz, ki sicer niso dolgotrajne, a vinogradniki si sam ne more pomagati in ne čaka posebnih prihodov. Seveda je pa vinogradniki tam bolj prizadeti, ko letino uničijo ušice, ker navedeno ne more računati na nobene druge dohodke. In prav tako je še posebej prizadeti ob času vinogradniških kriz, ki sicer niso dolgotrajne, a vinogradniki si sam ne more pomagati in ne čaka posebnih prihodov.

Nekateri trdijo, da bi se zemljišča, kjer so zdaj vinogradi, lahko bolj rentabilno izrabila, če bi gojili druge kulture namesto trte. Toda večina vinorodnih tal, kar velja predvsem za Dolenjsko, bi se ne mogla izrabiti za nič drugega, kvečjemu za posoditeve, gozdi pa seveda ne donosajo toliko kakor vinogradi. Ako bi morali ljudje opustiti vinogradništvo, bi se tudi morali izseliti, in kjer so zdaj krasni vinogradi ter gosto naseljeni kraji, bi ne moglo živeti več živo bitje, razen divjadi.

Pred obnovo vinogradov smo; nešteto vinogradov je že ostarelo ter pred popolnim uničenjem in je že nujno, da se pomisli. Toda vprašanje obnove vinogradov ni tako enostavno. Večina vinogradnikov ne bo mogla obnoviti vinogradov znotraj na svoje stroške. Naglasiti pa moramo tudi, da imamo premalo trsnice in matičnjakov ter ni dovolj saditvenega materiala. Na vse to ne smemo pozabiti,

ako hočemo pomagati našemu vinogradništvu in zdraviti in stvarno presojati gospodarska vprašanja. In pomagati mu moramo dovolj zgodaj. Nujno je, da se omeje javne davke, ki podražujejo vinski pridelek. Ako ne bomo ukrenili v tem pogledu ničesar, bo naše vinogradništvo hirallo še naprej, da bo končno ostala sama revščina in ne bo več nobenega izhoda. Največja nevarnost pa je, da naši vinogradniki niso organizirani, da bi si lahko pomagali ter o vinogradništvu odločajo nepoklicani, ki nimajo tudi strokovne kvalifikacije.

Naši vinogradniki morajo odločno odločiti nekatere sklepe, sprejete na letošnjem obnem zboru osrednje organizacije vinogradnikov in sadjarjev, ki je bil v Vrhu. Po teh sklepih bi bil naš cviček za prodajo prepovedan, kar pomeni, da bi bil dolenjsko vinogradništvo uničeno. Črna vina, ki nimajo več 9,5 % alkohola, bi se ne smela prodajati. S tem bi natančno posemali italijansko vladno naredbo, ki je bila izdana predlanskim in ki je po nji bilo potisnjeno k tlorazu in vnapredu vinogradništvo. Ali naj tudi pri nas uničimo siromašnega vinogradništva? Večina dolenjskih vinogradov, z biserastimi in belokranjskimi, je zasajena približno tretjino površine z zametno črno, na ostali površini pa je rdeča kraljeva, ki je glavna vrsta za priljubljenost lahkega vina, popularni cviček. Ta pristna domača vrsta daje redko 16 do 18 % močne moše odnosa nad 9 % alkohola, močna vina. To pomeni, da bi moral dolenjski vinogradnik glavno vrsto trte izseliti. Ali pa naj morajo kupiti močnejša črna vina iz Dalmacije, da bo z mesianico zasesti predpisom? Tega si pač ne moremo privoščiti, kaj podobnega se nedvomno ni gojilo nikjer v vinogradništvu. Toda drugega pametnejšega izhoda tudi ni, ako pride do famozne prepovedi; dolenjsko vinogradništvo je v resni nevarnosti, pred popolnim uničenjem.

Ali naj to mirno dopustimo? Baš danes, ko je že itak kmet v najhujših stiskah, bi morali s tem večjo previdnostjo sklepati in odločati o njegovih življenjskih, eksistenčnih vprašanjih. Upamo, da se bodo dolenjski vinogradniki znali odločno zavzeti za svoje pravice in da bodo tudi zastopniki Dolenjske, obubožane ter v gospodarskem razvoju itak zaostale deželice, branili, kakor so dolžni, ošrtožne interese ljudstva. Naš list bo sledil razvoju stvari ter se bo zavzel odločno za Dolenjsko proti vsem, ki v kristolovstvu eksperimentirajo na škodo revnega ljudstva.

**Kako so v škofji Loki
lovili tatu****Lojze Tavčar pravi, da je hotel ukrasti Megušarju samo nekaj kovačev**

Škofja Loka, 29. maja.

Naša napoved, da se tat, ki se je polastil v Guzeljevem hlevu kuverte s 17.686.25 Din ne bo dolgo veselil svobode, se je uresničila. Po celodnevem zasledovanju so ga zajeli orožniki davi potem, ko je bil že dobera izpran in izmučen.

Nedvomno je zasluga široko razpredene organizacije, da je prišel storilec tako hitro v roke pravice. Čim so namreč orožniki zvedeli za tatvino, so se izredno potrudili, da tat izlede. O tatvini so bile obveščene orožniške stanice v vseh smereh, informirana pa je bila tudi ljubljanska policija, ker se je že mislilo na policijskega psa. Nič manj agilnosti pa niso pokazali Guzeljevi, zlasti g. Igor, ki je s svoje strani storil vse bil neumorno od jutra do noči na delu, da se tatvina razjasni in denar najde.

Vse kaže, da aretiranec baš velik mojster v svojem poslu ni bil in je tudi pozneje zaslushevanje pokazalo, da imajo res pred seboj mladeniča, ki ga je zapeljal pohlep po denarju. Čim je namreč Alojzij Tavčar denar ukradel, se je pognal v divjem begu čez Guzeljevo dvorišče na pokopališko pot. Ne da bi pogledal, koliko je prav za prav v kuverti je planil z zavrtom na Homanov skednj in

POTLACIL VSO GOTOVINO S KUVERTO VRED V SLAMO

Nato je zbežal čez travnik in polje proti Kamnitniku, gričku, ki je sem in tja poraščen z grmičevjem, proti loški strani pa skalnat. Sluteč, da so ga spoznali, si ni upal Lojze do 11. na plano. Kot skrivališče so mu služili še izza vojne na hričku preostali strelski jarki, še bolj pa grmičevje. Malo pred polnem pa ga je vendar radovednost kaj je v kuverti, prignala iz Kamnitnika, in se je počasi pomikal proti skednju. Toda imel je smolo. Na moškega, ki se je vedel boječe in sumljivo, je postal pozoren pismonoša Pivk, ki se je delal da prižiga pipo, a je v resnici sledil kretanjem moškega, ki se je skorada plazil preko ograj in blizal potem za šolskim zidom Homanovemu skednju. Pivk je brž obvestil o sumljivem mladeniču Guzeljeve, ker se mu je takoj zdelo, da utegne biti to tat. Kmalu je zdril po pokopališki poti motocikl, toda o tatu ni bilo več duha ne sluha. Kakor je pozneje sam povedal, so vozili tik mimo njega, a videli ga niso, ker se je

POTUHNIL IN SKRIL V PSENIČO

Popoldne je preživel T. spet v Kamnitniku in si nikamor ni upal tako da mu je minil dan brez teži in pijače. Pod noč se je vendar opogumil in sklenil vrniti se domov.

Naše gledališče**DRAMA**

Začetek ob 20 uri

Sreda, 29. maja: Zlato tele. Red B.

Četrtek, 30. maja: Ob 15. uri V času obiskanja. Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol.

Petek, 31. maja: Beneški trgovec. Red Četrtek.

Sobota, 1. junija: Siromakovo jagnje. Izven. Globoko znižane cene od 14 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20 uri

Sreda, 29. maja: Zemruda. Red Sreda.

Četrtek, 30. maja: Štirje grobnari. Izven. Globoko znižane cene od 24 Din navzdol.

Petek, 31. maja: zaprto.

Sobota, 1. junija: Boccaccio. Red B.

Nedelja, 2. junija: Gorenjski slavček. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

**Učitelji pevci
zopet doma**

Ljubljana, 29. maja.

Po štirinajst dnevi, v vsakem pogledu častno uspešni turneji po deželi roč, — po bratski Bolgariji, so se danes naši učitelji pevci vrnil domov. Prispeli so z brzovlakom, ki prihaja na glavni kolodvor ob 9.37. Predsednjim so se poslavljali od Sofije, ko so dan poprej absorbirali se sijajno uspešni poslednji koncert v Jambolu.

Na kolodvoru v prestolnici Bolgarije se je zbrala k slovesu ogromna množica občinstva. Baš takrat so se vračali v domovino tudi člani Jugoslovanske-bolgarske lige iz Beograda, okrog 400 po številu, in je ponovno prišlo na kolodvoru do spontanega manifestacije bratskih idej. Se ko so bili naši pevci v vlak in bilo zagotovilo in dokazov bratske ljubezni ne konca ne kraja. Vedno znova so orle domoljubne pesmi in ko je vlak odhajal, je prestolnica množica navdušeno klicala: Na svidenje!

Včeraj se je učiteljski pevski zbor ustavil v Mladonovu, odkoder so se vsi člani odpeljali na Oplenac, da počaste spomin na blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Ureditelja. Po skupnem kosilu v tamonjhi restavraciji so se odpeljali v Beograd, kjer jih je sprejel odbor Centralne uprave JUU in jim izrazil svoje čestitke. V restavraciji hotela Petrograd je imel zbor nato večerjo, ki so se je udeležili člani Centralne uprave JUU, pa tudi zastopnik zunanega ministrstva svetnik g. Smiljanić, ki je naslovil na zbor izredno laskave besede, naglašujoč, da je s svojim delom, lepo uspešni koncerti v bratski državi mnogo pripomogel k skupni misli jugoslovenstva. Ponoči so se nato peveci poslovili od Beograda in nastopili pot proti Ljubljani. Dasi ravno utrujeni od dolgega pota, kar niso zaspati in so si ves čas krajšali čas z izmenjavanjem misli o prelepih vtihih, ki so jih dobili med bratskim bolgarskim narodom.

S seboj so imeli tudi lepo število raznih spominov, ki so jih dobili v Bolgariji ali jih kupili spotoma.

Na glavnem kolodvoru v Ljubljani je pričakalo pevski zbor večje število tovarišev in tovarišice, ki so ostale doma. Pozdravil je zbor za prosvetni oddelek banške uprave g. Škulj in pevecim iskreno čestital k njihovim uspehom. Zahvalil se mu je vodja turneje g. E. Adamič, ki je naglašal, da je zbor povsod res častno zastopal slovensko in jugoslovensko pesem.

Ne da bi še mislil na kuverti, jo je ubral preko loškega hribovja v Selško dolino, na dim v Selca. Toda ker so bile razpostavljene straže po vsej dolini mu tudi ta namera ni uspela. Čim je namreč stopil pri praprotniškem mostu na glavno cesto, so ga že opazili fantje in takoj so bili obveščeni o njegovem prihodu orožniki iz Škofje Loke in Železnikov, ki so hiso še preje obkolili, predno je prišel Lojze domov. Ta čas je nastala noč, orožniki pa so se umaknili toliko, da ni bilo videti okrog Lojzetove hiše nič sumljivega. Ko pa je hotel Tavčar v hišo, so ga obstopile uniformirane postave in sledila je aretacija.

TAT JE BIL UJET

in takoj malo po polnoči je krenila eskorta z Lojzetom nazaj v Škofjo Loko, da dobi denar, ki ga še niso imeli. Okrog pol treh zjutraj so zbudili Guzeljeve. Lojze spet je hotel priznati, da je bil kaj kradel in šele po skoro celournem zasliševanju se je vdal. Povedal je, da je spravljal kuverti v skednji. Ker je bilo še temno, so vzeli s seboj svetilke in orožniki, Škofjeločan Ivo Ogorevc, in Mertelj od Guzeljevih pa sin Igor ter njegovi sestri Anica in Jožica, so krenili proti Homanovemu skednju. V skednju, ki je dobro založen s slamo, so premetali vso slamo in že so menili, da jih je Lojze nalagal, ko so nenkrat našli v slami še nedotaknjeno in nepoškodovano kuverti. Takoj so prešli denar in se prepirali, da je še ves v kuverti.

Lojze je potem sam zatrjeval, da je mislil hlapca Megušarja oskodovali le za par kovačev, a se mu niti sanjalo ni, da je v zavitu tako visoka vsota. Guzelje je brž obvestil o najdbi denarja tudi podzaložnika tobaka in lastnika gotovine g. Jelovčana Fr. iz Gorenje vasi.

Aretirani Alojzij Tavčar napravi vtis duševno nekoliko zaostalega fanta. Rojen je bil l. 1904. in je pristojen v Selca. Zadnje čase je nosil temnosivo obleko, uslužben pa ni bil nikjer. Preje pa je bil zaposlen pri različnih gospodarjih, tudi v Škofji Loki, zadnje delo je opravljal v kamnolomu, kar pa mu ni bilo všeč, češ, da se premalo zaslužuje.

Lojzeta so davi odvedli nazaj v dolino, v Železnice, da tam uredi z njim uradne formalnosti, popoldne ob 18.15 pa so ga uklenjenega privedli spet v mesto ter mu dodelili posebno celico v zaporih okrajnega sodišča do jutri, ko bo prepeljan v Ljubljano, ki bo odločala o njegovi nadaljnji usodi. Docela vdan v položaj je trdil, da že več dni ni jedel, da je bil lačen, vmes pa je sklepal o višini kazni, ki mu bo prisojena.

Čestitke je izrekel tudi tajnik JUU g. Metod Kumelj, nakar so se peveci, čeprav utrujeni, vsi veseli razšli na svoje domove.

**Lep jubilej
„Prisege o polnoči“**

Ivančna gorica, 27. maja.

Včerašnje nedelje je ponovil dramski odsek Sokola Ivančna gorica priljubljeni ljudski igro »Prisege o polnoči«, ki je doživela na slovenskih odrih v domovini in izven nje res pozornosti vreden jubilej, s kakršnim se more ponašati malokatero dramsko delo. Igrica, za katero pač vsakdo ve, da jo je spisal Manca Komanovi, je dosegla pred uprizoritvijo v Ivančni gorici ravno 400 uprizoritev ter je bila na tukajšnjem sokolskem odru odigrana štiri-protivrti v štirinastdruge! Dramatski odsek si je štel v posebno čast, da se je avtorica gđ. Komanova odzvala vabilu ter osebno prisotvostvala uprizoritvi v Sokolskem domu. Prireditve je posetili tudi tajnik sokolske župe br. Flegar ter ga. Slamčeva s številno ljubljansko družbo. Ob priložnosti igre je občinstvo gđ. Manco navdušeno pozdravilo v svoji sredi, zastopnik Sokola pa ji je poklonil pravi kmečki »pušpelce iz poljskih rož in šmarne, katerega je bila posebno vesela. A kar je glavno: zadovoljna je bila tudi v uprizoritvi, saj je dejala, da je bila ena najlepših, kar jih je doslej videla. Posebno so ji ugajali cigan Marko, Koritnik, mali Albinček ter Anka, o kateri je poudarila, da je bila v posameznih prizorih kar prava umetnica.

Laskavo priznanje avtorice naj bo dramskemu odseku ivanškega Sokola v vzpodbudo k nadaljnjemu delu za ljudsko prosveto v našem okraju, Manca Komanovi pa ob pomembnem jubileju, ko je njena lepa »Prisega o polnoči« dosegla preko 400 uprizoritev — iskrene čestitke!

Iz škofje Loke

— Vpisovanje novincev, šoloobveznih otrok (rojstni letnik 1928) bo v petek od 10. do 12. v deški šoli kralja Aleksandra. Starši naj privedejo svojega deca s seboj, ker bo prisoten tudi uradni zdravnik, brez katerega pregleda ne more noben otrok vstopiti v šolo.

— Čuvajte javne naprave. Škofjeloška mestna občina je prevzela letos pod svoje varstvo klopi OD, ki apelira na meščanstvo, naj tudi ono pomaga pri izsledovanju zločinov, ki leto za letom uničujejo družbene naprave in praznijo tako po nepotrebnem blagajno OD.

— Nočna gasilska vaja. Snoči je šla ura blizu na polnoč, ko je mahoma zdrznila ljudska gasilska rog na fari. Spočetka se je mislilo, da gori, toda zadeva se je kmalu pojasmila. Staroški gasilci so imeli vajo, ki je pokazala lepo izurjenost delovnega članstva. »Gorelo« je na fari in so pokurili precej butar lesa.

— Razpored osnovnega in dopolnilnega davka na zemljinu, kakor tudi na zgradarino je razviden v času od 27. maja do 3. junija na davčni upravi v sobi št. 1.

— Razvite mladinskega prapora JS bo iz tehničnih razlogov že v nedeljo 16. junija in 23. kakor je bilo prvotno predvideno. Tako so odločili prireditelji — škofjeloški učiteljski zbor.

— Kapucinski most v Škofji Loki je te dni predmet zanimanja vseh pasantov. Tamkaj je namreč vedno dovolj »publike«, ki motri dela mestne občine, ki urejuje

odtok za kanal. Odtočne cevi bodo speljali v Selščico, s čimer bo nesnage in umazanosti, ki se širila tod, enkrat za vselej konec. Ob tej priliki bodo uredili tudi obrežje, tako da bo odgovarjala okolica težnjam higijene

Beleznica**KOLENDAR.**

Danes: Sreda 29. maja katoličani: Ma-

kelm, Dana, Magdalena.

Jutri: Četrtek 30. maja katoličani: Kr-

stusov vnebohodi, Milica.

Kino Ideal: Tarzan in njegova družica.

DANASJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Živele žene.

Kino Ideal: Tarzan in njegova družina.

Kino Dvor: Gospodar Azije.

ZKD: »Prebujene strasti« ob 14.15 v

Matici.

Kino Šiška: Ljubim te.

»Dobrota«, obšmrtno podporno društvo

poštinskih namencev, občni zbor ob 19.30

v belih dvorani Uniona.

PRIREDITVE NA PRAZNIK.

Kino Matica: Živele žene.

Kino Ideal: Tarzan in njegova družica.

Kino Dvor: Gospodar Azije.

ZKD: »Prebujene strasti« ob 11. dopol-

dne v Matici.

Kino Šiška: Ljubim te.

Društvo likovnih umetnikov: otvorit-

ev prve pomladanske razstave ob 11.30 v

Jakopičevem paviljonu.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6,

Hočevar, Celovška cesta 62, Gartus, Mo-

ste, Zaloška cesta.

Jutri: Dr. Kmet, Tyrševa c. 41, Tru-

koczy deli, Mestni trg 4, Ustar, Selenbur-

gova cesta 7.

Na pragu letošnjega velesejma

Doslej je bilo na našem velesejmu 14.500 razstavljalcev in nad dva milijona posetnikov

Ljubljana, 29. maja. Na velesejmu je zopet vse živo; pridni obrtniki, razstavljalci in drugi, vse hiti na delo. Popravljajo, prepletkajo in urejajo kope v paviljonih in izven njih, nastavljajo pota in dvorišča, preurejajo gredi, vsajajo in presajajo cvetlice, sploh se prenavlja notranjost kakor tudi zunanost celotnega sejmišča, ki zavzema nad 10.000 kvadratnih metrov, kar znači en meter široko pot ob Ljubljano do Medvoda. Letošnji, to je 15. velesejem, obeta biti zaradi svojega bogastva in pestrosti izdelkov zopet velika privlačnost. Zopet pripe na naše mesto mnogo tujcev, da si ogledajo izdelke naše industrije, našega obrtništva, naše domače izdelke in da vidijo v okviru velesejma organizirane razstave naših mariborskih društev ter ustanov. Razstavljalci bo letos predvsem naša domača industrija in obrt iz vse države, v prvi vrsti pa bo seve zastopala Slovenija. Prostore, ki so jih v prejšnjih letih najemali inozemci, so letos zasedli domači industrijski, zlasti pa obrtniki, ki so se prijavili v takem številu, kot še nikoli. Vsi prostori do zadnjega kotička so bili oddani že pred dobrim tednom. Na naše obrtnike ni moglo vplivati niti dejstvo, da se tu in tam organizirajo male samostojne razstave, ki pa vedno ostajajo le lokalnega pomena.

Impozantna in zanimiva bo letos zopet razstava modernega pohištva v paviljonu I. Letos ne bodo razstavljali samo mizarski obrtniki iz Ljubljane in okolice, temveč tudi obrtniki iz bivše štajerske. Izbirajo v stanovanjski opremi bo velika in bo našel vsakdo vse po svojem okusu.

Marsikoga bo zanimala tudi žimarska obrt, ki je že stara in najbolj udomačena v Strazhcu pri Kranju. Razstava domače volne in volnenih izdelkov bo pokazala posetnikom velesejma marsikaj, kar bo vsakega navdušilo za to, da se glede tekstilnih izdelkov čim bolj osamosvajamo od inozemstva. Prikazana bo volna kot sirovina, obdelana, barvana volna in domači izdelki iz volne. To razstavo organizirajo naši priznani delavci na tem polju, ravatelj g. Božo Račič. V zvezi s to razstavo bo jeseni tudi razstava ovac in koz.

V kovinski industriji bo razstavljen na velesejmu vse, kar danes še prilično gre. Bo pa seveda nekaj manjkalo, kar kaže znake hiranja te industrije. Prikazati pa je treba tudi to sliko. Naši industriji in obrti nikakor ne gre tako dobro, kakor mislijo tam doli.

Prav krepko in s številnimi izdelki bo letos zastopala naša živilska industrija. Tu bomo imeli priliko ugotoviti, da so naše testenine, kekci, klobase in sploh mesni izdelki, cikorijski, jušni dodatki in dru-

go najbolj in da prav nič ne potrebujemo sličnega inozemskega blaga.

Ljubitelji keramičnih, porcelanastih in steklenih izdelkov bodo našli na velesejmu vse najlepše. Sportnim potrebščinam vobče se priključijo letos na razstavi tudi telovadno orodje.

Lepo, zaokroženo sliko bo pokazala papirna in pa usnjarska razstava, dočim bo tekstilna nekam okrnjena, to pa zaradi nerazumevanja nove tekstilne industrije v mariborskem okolju.

Modna revija na velesejmu bo izpopolnjena dnevno s koncertom in kabaretnim programom. Pokroviteljstvo nad to revijo, ki bo res nekaj posebnega, je prevzela Nj. Vel. kraljica Marija, dočim je pokrovitelj velesejma vobče Nj. Vel. kralj Peter II.

Poleg gasilske razstave bo privlačila posetnike najbolj specialna razstava »Žena in obrt«, ki jo organizira Zveza gospodinj. Po presledku petih let bodo naše ženske obrtnice pokazale zopet velik del tega, kar zmorejo v svojih poklicih. Koje v teh razstavnih prostorih so ženske vse prevlekle v Dagmar svilo. Manekenke na modnih revijah bodo najbolj zala domača dekleta, ki bodo ob zvokih godbe kazala občinstvu najnovejške modne kreacije naših obrtnic.

H koncu naj sledi še nekaj pregleda od početka obstoja našega velesejma. Kot receno je letošnji velesejem, ki se prične dne 1. junija, petnajsti po številu. Od ustanovitve je razstavilo na našem velesejmu skupno 14.500 razstavljalcev. Razstavljalcev bo letos več kakor lani. V preteklih 14 letih je obiskalo naš velesejem nad dva milijona ljudi. Velik del tega so bili tujci, tudi inozemci in je v tako ogromnem številu pokazana važnost velesejma tudi v tujko-prometnem pogledu. Uprava velesejma je priredila doslej 10 kmetijskih razstav, 9 higienskih, 1 smučarsko, 3 lovsko, 1 ribarsko, 5 razstav psov, 2 sportni, 5 gospodinskih, 7 razstav likovne umetnosti, 1 gledališko, 2 književni, 1 razstavo o reidamni propagandi, 4 šolske, 2 arhitektonske, 3 misijonske, 1 zadržno, 1 razstavo cerkvene umetnosti, 3 esperantske, 2 specialni obrtniški, 6 revij slovenskih narodnih noč, 16 sejmov za kužuhovino, 4 specialne sadjarske itd.

Ljubljanskemu velesejmu so dohodki skrajani na minimum. Ustanova, ki je eminentne važnosti za naše gospodarstvo, se mora stalno boriti z materijalnimi težavami, ki jim že lani ni bila kos. Velesejem že več let ne prejema nikake podpore. Velesejem kot združba sicer ne plačuje davkov, a tudi ne plačuje nikomur niti dinarja tantom. Celotni upravni svet sodeluje iz idealnih nagibov popolnoma brezplačno in vendar velesejem v bodoče ne bo več kos režijam, če mu ne bo priskočila na pomoč z izdatno podporo država.

Ljubljanskemu velesejmu so dohodki skrajani na minimum. Ustanova, ki je eminentne važnosti za naše gospodarstvo, se mora stalno boriti z materijalnimi težavami, ki jim že lani ni bila kos. Velesejem že več let ne prejema nikake podpore. Velesejem kot združba sicer ne plačuje davkov, a tudi ne plačuje nikomur niti dinarja tantom. Celotni upravni svet sodeluje iz idealnih nagibov popolnoma brezplačno in vendar velesejem v bodoče ne bo več kos režijam, če mu ne bo priskočila na pomoč z izdatno podporo država.

Dajte jim zopet roke in noge

Pri nas je nad 2000 invalidov, ki so navezani na protezno delavnico, kjer pa delajo samo tri dni v tednu

Ljubljana, 29. maja.

Spomniti na svetovno vojno se bodo časih zabrisali, a ne tako kmalu. Še živi in trpi generacija, ki je največ žrtvovala in ki je bila najbolj prizadeta neposredno. Še je med nami našeto žrtv svetovnega klanja, ki so živ opomin, da je vojna zlo. Vojna ni le največja nesreča, ki more prizadeti človeštvo, da ljudje nepopisno trpe med njo, temveč tudi zaradi tega, ker so njene posledice tako strašne, da jih ne moremo odpraviti in ne skiti ceka desetletja. Človekoljubje nam nalaga dolžnost, da ne pozabimo na trpeče, žrtve svetovne vojne. Toda to ni le vprašanje človekoljubja, mnogo več je; tudi v tem se zrcali slojpa splošne kulture naroda, kako skrbni za tiste, ki morajo trpeti kot žrtve največje, tar ko rekoč vsaenarodne nesreče in zlasti še za tiste, ki so žrtvovali toliko, ko so trpeli za boljšo bodočnost nas vseh, kakor pravimo.

Dajte nam zopet noge in roke, vrnite nam, kar nam je vzela vojna! — V tem kliču, ne sicer izgovorjenam, je silna tragika. To je tihi apel vseh tistih, ki še vedno verujejo v življenje, ki bi še vedno radi koristili družbi. Mnogi med njimi si morajo služiti kruh s trdim delom ter se boriti v pravem pomenu besede za eksistenco. Oni dan je potožil invalid, da more že več mesecev čakati na ortopedično čevlje, ker imajo v protezni delavnici preveč dela in ne morejo opraviti vseh naročil ob pravem času. Zopet drugi nesrečni pohabljenec se ne more že delj časa premakniti nikamor iz soke, ker sta se mu pokvarili obe protezi, ki mu je ne morejo popraviti takoj. Mnogo invalidov tudi čaka na nove proteze.

Semprotisrka vojašnica je obdržala še nekaj odbijajočega starega kasarniškega duha, da se je človek rad še vedno izogni. Tu so čakali med vojno najbolj zdravi, zdravi ter polni življenjske sile, da jih pošljejo na bojišče. Mnogi so šli in se niso več vrnili, mnogi so se pa vrnili ohabljeni. Zdej poji v prostorih, kjer so včasih peli vojaki — stroji svojo monotonno pesem. Pod rokami spretnih delavcev nastajajo umetni udi, proteze. Po tri delavnice na teden je v delavnicah vse tiho. Delavci, po večini invalidi, morajo praznovati, čeprav imajo dela čez glavo. V delavnicah se kupijo po kvarjene proteze, toda delavcev je le okrog 20, zato ne morejo zmagovati dela sproti, čeprav bi opravljali samo popravila. Delavnice so dobro opremljene in bi bilo lahko zaposlenih mnogo več delavcev, če bi bilo več denarja. Pri nas je nad 2000 invalidov, ki so navezani na protezno delavnico, saj je treba proteze češče popravljati in po invalidskem zakonu bi morali dobivati invalidi s pohabljenimi stopali vsakih 8 mesecev nove čevlje.

Včasih je bilo v naših proteznih delavnicah zelo živahno, ko je bilo zaposlenih štirinast več delavcev in ko so stroji peli vse dni v tednu. Nedvomno se bodo razmere zopet zboljšale, upamo, da že med časom novega proračuna. Delavci bi v veseljem prišli za delo in neštetim trpinom, ki zdaj čakajo na proteze tako dolgo, bi bilo pomagano. Koliko pretrpe invalidi že dušev-

no, si zdrav človek ne more niti predočiti. Olajšajmo jim vsaj trpljenje kolikor se da, ne pozabljajmo na nje! Invalidi moramo spoštovati in to spoštovanje jim moramo tudi izkazati vsaj s tem, da storimo za nje, kar smo itak dolžni! Nedvomno se bodo za nje radi zavzeli vsi, ki so dolžni zagovarjati interese ljudstva in ki ne smejo biti slepi za noben socialni pojav. Mislimo, da se bo lahko marsikaj zboljšalo, če smo zmal obrazložiti plemenite težnje. Baš od tega zavisi največ, da znamo prikazati položaj in stvarni luči in v vsej njegovi resnosti. Tožbe naših invalidov niso sentimentalne; ničesar ne zahtevajo, češar jim nismo dolžni nuditi, in ničesar tudi ne pričakujejo, češar bi jim ne mogli dati. Bore se samo za eksistenco, da bi bili vsaj toliko enakopravni zdravim, da bi še hodili z umetnimi nogami, da bi še delali, kolikor bi pač mogli z umetnimi rokami.

Dajte jim zopet noge in roke! Tudi oni se niso pomislili, ko so tvegali na bojišču vse, tudi življenje. Ne pozabimo tega!

Živilski trg

Ljubljana, 29. maja.

Na živilskem trgu so imele danes gospodinje zopet precej opravkov in težile so jih hude skrbi, kajti prevzeti moralo in materialno odgovornost, kako bodo pogrnjene mize na praznik in ob koncu meseca, ni tako lahko. Trg danes ni bil posebno dobro založen, kakor ni navadno ob sredah, ko je pa vendar dovolj lepa izbira.

Zdaj še vedno najbolj cvete kupčija z uvoženim sočivjem. Branjevci so vedno dobro založeni z njim. Prevladuje še grab, ki so ga danes prodajali po 5 in 5 Din kg. Novi krompir se je pocenil že na 7 Din kg. Gospodinjam se zdi draga nova čebula, ki jo uvažamo iz Egipta, in sicer je po 5 Din. Stročje fižola je še malo in je še vedno zelo draga rariteta, saj je po 14 Din kg. Tu di pesa se več ne poceni, že delj časa jo prodajajo po 8 Din kg. Zdaj je sadje najdražje in je zastopano na trgu samo s pomarančami, ki jih kmalu ne bo več, saj prodajajo že zadnje pošiljke, in črešnjami, ki so pa še precej drage, čeprav so se pocenile precej hitro na 10 in 12 Din kg. Danes so prodajali tudi že domače, in sicer so jih dostavile na trg Belokranjce ter jih prodajale po 10 Din kg. Domače črešnje te vrste, namreč drobnice, ne morejo konkurirati z žlahtnimi uvoženimi črešnjami, ki so tudi bolj sočne.

Na zelenjadem trgu ni bistvenih sprememb pri cenah. Izmed lanskih pridelkov je še največ starega krompirja, ki se v splošnem ni podražil v drobni prodaji, še vedno je po dinarju, zato je pa tem značilnejša razlika, da ga prodajajo na debelo na Sv. Petra nasipu po 1.50 Din kg. Redko se zgodi, da so živila v nadrobni prodaji cenejša kakor na debelo. Kmetje imajo čedalje manj v zalogi starega krompirja in na debelo ga lahko prodajo, če je količnik lep ter zdrav, ker je še novi krompir predrag, zato se cena naglo dviga. V soboto je bil stari krompir na debelo še po 1.25 Din kg v splošnem. Na drobno prodajajo krompir

na zelenjadem trgu kmetje iz bližnje okolice in zelenjadarji s periferije. Ker v nadrobni prodaji ni takšnega povpraševanja, se blago ne more tudi tako hitro podražiti. — Na perutninskem trgu je bilo danes nekoliko manj jajc, ki so pa bila kljub temu poceni. Najcenejša so 24 komadov za 10 Din. vendar so se gospodinje skoraj teple za jajca, ki so bila 22 komadov za 10 Din in nekoliko lepša. Perutnina danes ni bila posebno v modie.

Kavarna Nebotičnik

Terasa XII. nadstropja dnevno odprta. — Krasen razgled po ljubljanski okolici in na planine. — Časopisi. — Ilustracije. — Sladoled. — Mrzla Jedila.

Dancing Nebotičnik

Nastopa znamenita mulantkinja JANI BAKU ter duo

BLANC ET NOIR

z raznimi plesnimi atrakcijami UPRAVA.

Iz Maribora

Program olimpijskega dne v Mariboru. Kakor smo že poročali, priredi mariborski Olimpijski odbor dne 2. junija olimpijski dan, ki bo veličastna sportna revija, za kar vlada v Mariboru že veliko zanimanje. Na predvečer v soboto 1. junija se bodo ob pol 21. uri pričeli v spodnji kazinski dvorani nastopi tekoatletov v rokoborbi, boksu in dviganju uteži. Takrat se bodo vršili tudi sabjaški nastopi dam in gospodov v floretu, sablji in meču. V nedeljo 2. junija bo na igrišču ISSK Maribora turnir juniorskih nogometnih moštev vseh mariborskih klubov. Ob 11. uri dopoldne bo v mestnem parku olimpijski koncert (železničarska godba Drava), ob pol 12. uri pa štafetni tek skozi mesto. Pri teku bodo sodelovala vsa mariborska društva. Hkrati pa bo po mestnih ulicah nabirala akcija v korist olimpijskega fonda. Istega dne popoldne se bodo vršile s pričetkom ob 14.30 nogometne tekme, lahkoatletski nastopi, kolesarske dirke, teniški mixed double turnir, nastop vzorne vrste sokolske župe na orodju in nastop dijakov podoficirske inženjerske šole v Mariboru. Vsi ti nastopi se bodo vršili na igrišču SK Železničarja. Med sporedom bo na omenjenem igrišču pozdravna povorka vseh udeležencev olimpijskega dneva, ob tej priliki bo pa predsednik Olimpijskega odbora imel prilžnost na govor, nakar sledi počastitev olimpijske zastave. Na igrišču bo popoldne montiran radio mikrofoni, bogato obloženi šatori pa bodo nudili vsakovrstne jedi in pijače. Olimpijski dan bo lep praznik sporta zlasti še, ker se bodo vsi predstavniki mariborskega javnega življenja gotovo odzvali vabilu Olimpijskega odbora, udeležila se ga bo pa tudi sportu naklonjena mariborska javnost.

Mariborskemu sokolstvu! Na praznik v četrtek 30. t. m. bo v Gornji Radgoni pokop zemskih ostankov padlih žrtv za našo svobodo. Naša dolžnost je, da se oddolžimo njihovu spominu. Zaradi tega poziva meddruštveni odbor vsa mariborska sokolska društva, naj se pogrebnih svečanosti udeležijo v čim večjem številu. Udeležba naj bo v slavnostnem kroju. Iz Maribora bo odhajal vlak v četrtek jutraj ob 5.38. Vozili pa bodo tudi z Glavnega trga mestni avtobusi po znižani ceni. Prijave sprejema tajnik Sokolskega društva Maribor matica, brat Kralj pri »Putnikih« na Aleksandrovi cesti.

Zadnja pot Maistrovega borca. Zopet je posegla neizprosna smrt v vrste Maistrovih borcev in utrnula življenje Antona Simončiča, očeta člana uredništva »Slovenca« v Mariboru in dopisnika zagrebškega »Morgenblata«. Na njegovi zadnji poti, ki se je vršila v ponedeljek popoldne, so ga spremljali številni vojni tovariši, Maistrovi borci s predsednikom g. prof. dr. Dolarjem na čelu, mnogo carinskih uslužbencev z upravnikom g. Mihajlovičem, policijski nadkomisar g. Antičević, šef obmejne policije g. Krajnovič in mnogo pokojnikovih prijateljev. Ob odprtem grobu je Maistrovemu borcu spregovoril predsednik g. prof. dr. Dolar v zadnje slovo, ki je bilo zelo ganljivo; v imenu carinskih uslužbencev (med njimi je bil tudi pokojni Simončič) je spregovoril pokojniku v slovo višji carinski inspektor g. Mitič. Bodi vrlemu Maistrovemu borcu lahka zemlja, za katero se je boril!

Gostovanje ljubljanske primadone Zlate Gjurgjenac Gavella odloženo na petek 31. t. m. Zaradi odsotnosti vojaške godbe se je moralo torkovo gostovanje primadone ljubljanske opere v Offenbachovi operi »Hoffmannove pripovedke« preložiti na petek 31. t. m. Ne zamudite gostovanja tako odlične pevke!

Smrtna borba z dravskimi valovi. Včeraj dopoldne je bila množica ljudi na državnem mostu priča razburljivemu dogodku, ko sta se dva mladeniča borila na življenje in smrt z dravskimi valovi. Njke biloz Fale se je na Dravi razbil s plav in povsod so vzdolž reke skušali poloviti les, katerega so nosili deroci dravski valovi. Tako sta tudi v Mariboru dva mladeniča s čolnom lovila les. Toda skoraj bi bila to plačala z življenjem, kajti sredi reke prav pod državnim mostom so valovi čoln nenadoma prevrtili in reka je pogoltila oba mladeniča. Šele čez nekaj časa sta se drug za drugim zopet prikazala na površju in pričela sta se burčno boriti z valovi. V zadnjem trenutku so ljudje s čolna rešili že oba čisto izčrpana mladeniča, ljudje na mostu pa so si globoko oddahnil.

— »Trafika« za »Zdrženje gledaliških igralcev«. Mariborski igralci uprizorje za svojo stanovsko organizacijo v soboto, dne 1. junija veselotrgo »Trafika«. To je izvrstna, prav odrosko pisana igra ter je dosegla vsestransko velik uspeh. Igralci sami bodo te dni prodajali vstopnice in naj ne bo nikogar, ki bi odklonil vstopnice za »Trafiko«, saj gre čisti dobiček za prepotrebno igralsko organizacijo. Bloki ne ve-tjajo.

Film Z. K. D.

v prostorih »Elitnega kina Matice« Danes ob en četrta na 3. popoldne film lepote in sporta

Prebujene strasti

Vstopnina 3.50, 4.50, 5.50, 6.50 Din

Skrivnost pranja:

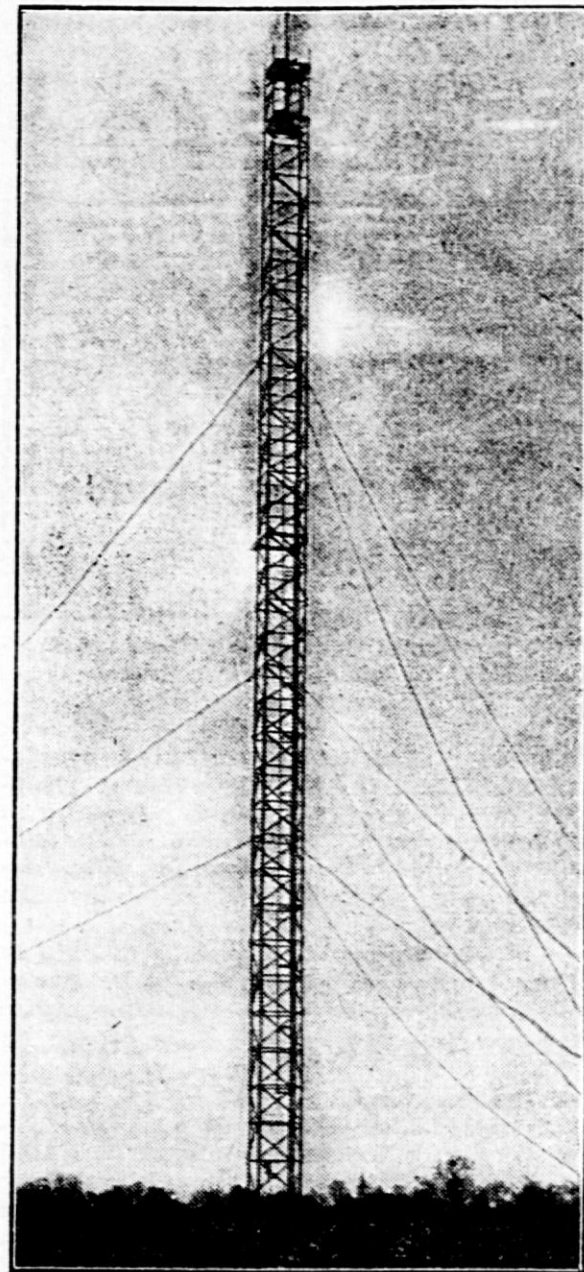
ALBUS terpentinovo milo

Znatno povečanje naših radiopostaj

Beograd dobi 100 Kw postajo, Ljubljana in Zagreb pa po 20 Kw

Ljubljana, 29. maja.

Radio je v zadnjih letih doživel ogromen razmah. Povsod po svetu so se zavedali velikega pomena radia in velike postaje so rasle kakor gobe po dežju. Jugoslavija je v tem pogledu znatno zastala. Imamo sicer tri postaje, ki pa glede jakosti ne odgovarjajo niti najprimitivnejšim potrebam in je zato naša država v tem pogledu med zadnjimi v Evropi.

Da je pri nas dovolj interesentov za radio, priča dejstvo, da imamo trenutno 67.000 radiobononov, kar je prav lepo število. Največ naročnikov odpade na Beograd, ki jih ima 41.000, Zagreb jih ima 15.000, Ljubljana pa 11.000. Ljubljanska postaja, čeprav številčno na zadnjem mestu, ima relativno največ abononov, ker obsega samo dravsko banovino, dočim imata zagrebška in beogradska znatno obsejnejše območje. Po jakosti pa je ljubljanska postaja na prvem mestu s svojimi 5 kw, sledi ji beogradska z 2.4 kw, dočim ima zagrebška komaj 0.7 kw in je tako šibka, da jo celo v Ljubljani le redko

slušamo in še to le z najboljčutljivimi aparati.

Merodajni krogi so ta nedostatek že davno uvideli in so si bili vsi edini, da je treba postaje čim prej ojačiti, da bodo kos nalogam, ki jih zahteva današnja doba. Saj igra radio izredno važno vlogo v notranjem življenju vsake države in je lahko najboljši in najcenejši posredovalec med ljudstvom in vlado, kar se je zlasti pokazalo pri zadnjih volitvah. Danes si skoro ne moremo misliti časopisa, ki bi izhajal brez radioaparata. Radio je velisila in v rokah onega, ki ga zna pametno in pravilno uporabiti, izredno važno, čisto celo odločilno orodje. Vsi priznavajo radiu, da je postal najcenejše sredstvo za širjenje ljudske prosvete. Od vseh držav je zaenkrat radio najbolj izkoristila Sovjetska Rusija, ki ima že 30 postaj in se jih poslužuje kot nadomestila prometnih sredstev, ki jih tam silno primanjkuje. Z radijem so zvezani najbolj oddaljeni kraji države s centralo v Moskvi. Sovjetski komisariji se čisto pogovarjajo po radiu na več sto ali celo več tisoč kilometrov in si po etru izmenjajo misli. Strogo zaupne in razgovore košljive narave prenaša radio šifrirano.

Ze perd meseci se je pri nas sprožilo vprašanje ojačanja naših postaj. Vlada sama se je zavzela za to in zdaj smo že tik pred ugodno rešitvijo tega perečega vprašanja. Znatno bodo povečane vse tri naše oddajne postaje. Beograd bo kot prestolnica dobil 100 kilowatno postajo, Zagreb in Ljubljana pa po 20. Razen tega bo zgrajenih še več pomožnih releskih postaj, kakor je to v drugih državah. Z delom se bo pričelo že letos. Najprej pride na vrsto Beograd, kjer bodo v najkrajšem času pričeli s povečanjem, beogradska bo sledila zagrebška postaja, ki je povečavo pač nujno potrebna, zadnja pa pride na vrsto Ljubljana, ki lahko najdalje čaka, ker ima pač najmočnejšo postajo. Seveda stane gradnja tako močnih postaj ogromno denarja, po zahtilu merodajnih činiteljev pa bo vlada storila vse, da se zadeva čim prej reši v splošno zadovoljstvo. Saj nas mora biti sram pred sosedi, ki imajo znatno večjo kapaciteto postaj, čeprav so po številu prebivalstva in po obsegu znatno manjše kakor naša država. Tako ima n. pr. mala Avstrija skoro 15 krat večjo jakost svojih postaj, Madžarska celo 21 večjo, da ne govorimo o Italiji, katere postaje imajo skupno 187.7 kw, dočim je kapaciteta naših postaj le 8.2 kw. Od naših sosedov je za nami edino Bolgarija, kjer pa so že tudi napovedane velike spremembe v pogledu ojačanja.

Prinašamo lestvico evropskih držav, ki nazorno kažejo jakost oddajnih postaj. Prvo število pomeni skupno jakost vseh oddajnih postaj dotične države v kilowatih, drugo število koliko ima ta država postaj (vštevši postaje na kratke valove), zadnja stolpca pa navajata najmočnejšo postajo v državi, izraženo v kilowatih.

Država	Kw	postaj	najmočnejša postaja	Kw
1. Sovjetska Rusija	1433	30	Moskva I.	500
2. Nemčija	832	25	Leipzig	120
3. Anglija	527.3	16	Droitwich	150
4. Francija	384	24	Radio Paris	80
5. Poljska	189.7	9	Varšava	100
6. Italija	187.7	16	Rim in Milan	50
7. Češkoslovaška	184.3	6	Praga I	120
8. Madžarska	169.95	7	Budimpešta I	120
9. Švica	162.3	7	Beromünster	100
10. Luksemburška	150	1	Luxemburg	150
11. Švedska	120.3	13	Stockholm	55
12. Nizozemska	118	5	Kootwijk	50
13. Avstrija	116.75	10	Dunaj	100
14. Norveška	96.35	15	Oslo	60
15. Latvija	75.1	4	Madona	60
16. Danska	70.5	3	Kalundborg	60
17. Finska	63.85	9	Lahti	40
18. Irska	62.5	4	Athlona	40
19. Belgija	40	13	Bruselj	2 po 15
20. Romunija	32	2	Brasov	20
21. Portugalska	27.75	5	Lisabon	20
22. Estonaka	20	1	Tallin	20
23. Islandija	16	1	Reykjavik	16
24. Turčija	12	2	Ankara	7
25. Jugoslavija	8.2	3	Ljubljana	5
26. Litva	7	1	Kaunas	7
27. Bolgarija	1	1	Sofija	1
28. Danzig	0.5	1	Danzig	0.5

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

GLOBOKO ZNIZANE CENE

Danes ob 4, 7.1/4 in 9.1/4 premiera vesele revije, lepote, petja, godbe in smeha

Ž I V E L E Ž E N E

Smeš — zabava — šala

DOPOLNILO: PARAMOUNTOV ZVOČNI JURNAL

ZA BIRMO

dobé botrice in botri najlepšo izbero krasnih novih vzorcev za obleke in manufakturo sploh

NAJCENEJE PRI TVRDKI

NOVAK - LJUBLJANA

KONGRESNI TRG - PRI NUNSKI CERKVI

DNEVNE VESTI

Univ. prof. dr. Milan Vidmar se je delj časa mudil v inozemstvu. Priliko je izbral, da se je poizkusil tudi v šahu. Pretekli teden je bil v Parizu, kamor se je ravnokar vrnil z daljše turneje svetovni mojster dr. Aljechin. Z našim veleposlanstvom sta igrala več lahkih partij, od katerih je dr. Vidmar dobil 4, izgubil pa 5. V ponedeljek je igral v Curihu v prostotanku s 30 nasprotniki. Čeprav so bili nasprotniki zelo močni, je vendar dosegel prav lep uspeh. Dobil je 20 partij, 9 jih je končalo remis, izgubil pa je eno.

Uprava in nadzorstvo občinskega odbora Jadranske straže, konstituirana na prvi plenarni seji 22. t. m.: predsednik: dr. Pirkmajer Otmár, pomočnik bana: I. podpredsednik: Jovanović Jovan, brigadni general; II. podpredsednik: Jelanič Ivan, predsednik Zbornice za TOI; tajnik: dr. Jeglič Željko, svetnik direktorje dr. žel.; tajnik podmladka: Pirnat Viktor, referent kr. banske uprave; namestnik tajnika: dr. Murko Vladimir, uradnik Mestne hranilnice; blagajnik: dr. Slokar Ivan, gen. direktor Zadr. gosp. banke; nam. blagajnika: dr. Pirjevec Karel, direktor trgovske akademije; ekonom: Brili Janko, poslovodja; gospodar: Gogala Josip, direktor trgovske šole; načelnik sekcije podmladka: Breznik Josip, načelnik prosv. odd. banske uprave; načelnik prop.-prosv. sekcije: dr. Hlavaty Robert, zobozdravnik; načelnik sekcije za letovanje — dom: dr. Karel Petrič, direktor Hig. zav.; načelnik sekcije za izlete: Kos Anton, uradnik Zadr. gosp. banke; načelnik sekcije za prireditve: Pogačnik Josip, gen. tajnik TPD; načelnik sekcije za kongres: Jančigaj Franc, mag. direktor; načelnik sekcije za razstavo: dr. Dular Milan, direktor veleposlaništev; načelnik sekcije za zastavo: Znidaršič Josip, sreski načelnik. Odborniki: Bekš Jože, šef davčne uprave Ljubljana - okolica; dr. Cervinka J., predsednik K. O. Novo mesto; Kmet Nada, zasebnica; Majcen Ciril, predsednik Zveze gostil. združenj; Marjanovič Hubert, tajnik Učiteljske šole; Orožen Franc, sodnik okrožnega sodišča; Soss Karel, trgovec in predsednik Združenja trgovcev; Tartaglia Kvintilijan, polk. in komandant žandarmerije; dr. Vovk Janko, predsednik K. O. Jesenice; — Nadzorni odbor: predsednik: Čugmus Josip, direktor železniškega direktorja; odborniki: Betriani Božidar, predsednik K. O. Kočevje; Jelerič Tomo, nastavnik mešč. šole na Viču; Kerševan Vekoslav, upravnik policije; dr. Pintar Ivan, zdravnik; dr. I. O. Oblak, odvornik; dr. Zupanič Niko, minister v pokoj.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 43 z dne 20. t. m. objavlja uredbo o ustanovitvi osrednjega sklada za sanacijo glavnih bratovskih skladnic za zavarovanje delavcev in namencev v podjetjih, ki spadajo pod rudarske zakone, odločbo o izplačilu podpore uslužbenecem finančne kontrole za nabavo službene obleke, navodila o voditvi knjig v javnih skladiščih, navodila za izvrševanje uredbe o banovinskih trošarinah, odkupnino za osebno delo namencev urada za zavarovanje delavcev, ponovne volitve občinskega odbora v občini Kamniška Bistrica, Lukovica in Sv. Križ pri Kostanjevici, razglas o veljavnosti izpovedi o zavrženju izpitu na banovinskih šol za glasbila in objave banske uprave o pobiranju občinskih davščin.

Razid društva. Društvo za varstvo otrok in mladinske skrb kot državna krajevna zaščita dece in mladine v Trebnjem se je prostovoljno razšilo, podružnica I. delavskega kolektorskega osrednjega društva za dravsko banovino v Studencih pri Mariboru se je za razširila po nalogu banske uprave.

Živahno izletniško vrvenje na Polzevem. Kako potrebno je bilo odpreti izletnikom pot tudi na Dolenjsko, se od dne do dne bolj kaže na Polzevem, kamor prihajajo izletniki posamično in v skupinah in se vračajo zelo zadovoljni tako s postrežbo in s cenami v domu, kakor tudi s prijetnim izletom. V soboto so praznovali na naši univerzi rektorjev dan in zato so bila predavanja odpovedana. Prosti dan so zastopniki univerze in uradnišče osebje porabili za lep izlet na Polzevo, s katerim so bili zelo zadovoljni. Danes je dom na Polzevem zopet poln, to pot mladine s humanistične gimnazije v Ljubljani. Dva razreda sta priredila majniški izlet na Polzevo. Le žal, da nam vreme tako nagaja, da niti v maju nimamo lepih solčnih dni.

Nova pešpot v Kamniško Bistrico bo slavno odprta v nedeljo dne 2. junija. Pešpot pelje po desnem bregu Bistrice od gostilne Prodnik v Stranjah preko Ribje Peči in naravnega mostu do Doma v Kamniški Bistrici. Odnos udeležencev iz Ljubljane je v nedeljo jutraj iz vlakom ob 5.45 proti Kamniku. Odnos z avtobusi do gostilne Prodnik v Stranjah ter nadaljevanje po novi pešpoti. Slavnost se vršijo pred Domom v Kamniški Bistrici v nedeljo predpoldne. Popoldne je večerka planinska zabava. Za planinke je pripravljeno tekmovalje s srčecami, kar bo posebno privlačno za planince. Pripravite se za nedeljski izlet v Kamniško Bistrico!

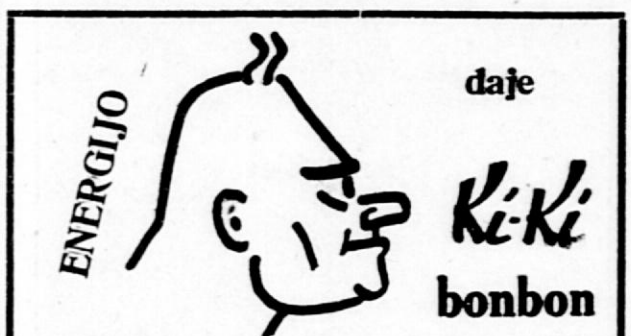
Na gasilski razstavi se bomo lahko prepričali, da je že tudi pri nas gasilstvo na višku in se po svoji tehnični opremitvi organizaciji približuje velikim narodom. Požari, ki morejo nastati danes v industrijskih podjetjih, zahtevajo od gasilcev ne samo velike požrtvovalnosti, ampak tudi specialne opreme. Današnja moderna gasilna taktika zahteva od gasila, da se požar v notranjosti stavbe kolikor mogoče približa. Zato pa mora biti dobro opremljen. Med to opremo spadajo neprepeljive obleke, ki ne propuščajo toplote, dihalni aparati, plinske maske itd. Vse to bo razstavljeno na letošnji gasilski raz-

stavi, ki bo gotovo vzbujala interes obiskovalcev veleposlaništev.

Potovanje na Oplenec. V zvezi s svojočasno objavo glede potovanja na Oplenec, ki bi naj se vršilo o binkošti, dne 9. junija t. l. pod vodstvom v. d. direktorja pošte in telegrafa dr. Tavzeza, se cenjeni interesi obveščajo, da je potovanje preloženo na Vidov dan, dne 28. junija t. l. To pa zato, ker zadnji odbor v Beogradu javlja, da se je priglasilo doslej že nad 50.000 udeležencev iz vse države in je zato do binkošti nemogoče končati s pripravi.

Delegatsko zborovanje, ne kongres pravoslavni Slovencev. V ponedeljek smo poročali, da bo jutri v Celju I. kongres pravoslavni Slovencev. V resnici bo do pa imeli pravoslavni Slovenci jutri v Celju samo delegatsko zborovanje.

Za 300 Din iz Ljubljane na Dunaj in nazaj priredi »Putnik« izlet s posebnim vlakom v času od 14. do 19. junija. Da se ga lahko udeležijo tudi širši sloji ljudstva, so cene za ta izlet zelo nizke. Voznja iz Ljubljane v III. r. stane Din 300, v II. r. Din 505, s prehrano in prenočitvami, ogle-dom znamenitosti in razne vstopnine je cena v III. r. Din 890, v II. r. Din 1080. Za nabavo potnega lista ni treba predložiti potrdila o plačanih davkih. Prijave in programe pri »Putniku« v Ljubljani.

IZDELEK: »UNION« ZAGREB

Spominski žeblički Jadranske straže, na katere je navezava posebna dobrodelna zbirka v korist morja potrebne dece, so vzbudili med občinstvom lepo zanimanje; naprošamo vsakogar, ki je vabljen k sodelovanju razstavi zastave in k zabijanju spominskih žebličkov povodom jesenskega kongresa, naj ne zavrne prošnje in blagohotno odkupi ta žebliček. Zlat žebliček stane 100 Din, srebrn 50 Din, bakren 25 Din. Oblastni odbor Jadranske straže v Ljubljani.

Francosko vojno brodovje odplulo iz Splita. Včeraj opoldne je francosko sredozemsko brodovje zapustilo splitsko pristanišče in odplulo v Benetke, kjer ostane do 2. junija, potem pa odpluje v Oran in Brest na manevre.

Delavno žensko društvo »Zveza gospodinj« si je letos nadelo za pomladni velesejem kaj težko nalogo. Organiziralo je razstavo »Žena in obrt«, katere glavni namen je pokazati slovenskemu človeku, da domače blago niti po izdelavi niti po kakovosti ni neenako vredno inozemskemu. Najjasnejše bo ta težnja stopila naprej pri modni reviji, ki bo najprivlačnejša in najbolj dovršena prireditev letošnjega velesejma. Domači saloni in trdnice bodo prispevali k tej reviji, da bo čim bolj polnejša in čim bolj izvedena in da bo tako prekašala ali se lahko primerjala s najodličnejše izvedenimi modnimi revijami tujih držav. Ženski manekini bodo po zaslugi ženskih modnih salonov odeti v najlepše in najzibavejše toalete, da pa bodo te toalete prišle čim bolj do veljave, je poskrbel salon »Stužica« s svojimi stezniki. Krojaški ateleji nam bodo predstavili odlično izdelane moške, sportne, večerne in promenade obleke. Pa tudi otroška moda bo dovolj močno zastopana. Poleg modne revije bo tudi razstava najrazličnejših obrtnih predmetov, kjer ima žena vmes svojo roko ali ki so napram njej vsaj v najbližji odvisnosti. Zastopano bo nogavičarstvo in rokavičarstvo, izdelovanje dežnikov, ročnih torbic, cvetličarstvo, keramika, saloni za žensko krojaštvo za izdelovanje damskih klubokov, steznikov, dalje damskih čevljev, poleg tega pa še narodne vezene, porcelan, gumbi itd. Ta razstava bo nudila obiskovalcu zelo pestro sliko slovenske ženske obrti in bo obenem glasna manifestacija za domače blago.

Zvočni kino Ideal
Danes ob 4., 7. in 9.1/4 uri zvečer
vsefilm in džungle
TARZAN IN NJEGOVA DRUŽICA
Največja senzacija!
Vstopnina 4.50, 6.50 in 10.— Din

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno, nestanovitno vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Mariboru. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 31, v Zagrebu 28, v Sarajevu in Splitu 27, v Skoplju 25, v Ljubljani in Mariboru 24, v Rogaski Slatini 23. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761.8, temperatura je znašala 15.6.

40.000 žrtev tuberkuloze letno. V Jugoslaviji zahteva tuberkuloza vsako leto okrog 40.000 žrtev. To je pač najmočnejši klic po zatiranju te nevarne bolezni, zlasti med šolsko mladino.

Smrt pod tovarnim avtomobilom. V Završju pri Varaždinu se je pripetila večer težka avtomobilska nesreča. Ivan Režak iz vasi Osječka je prišel pod tovarni avtomobil, ki ga je zmečkal, da je obelzel na mestu mrtev. Šofiral je šofer Franjo Močnik.

Strasna usoda delavca. Včeraj jutraj se je v premošnjem prahu zadušil v papirnici na Sušaku delavec Stanko Kovčič. V tovarni je manipuliral s premo-

snom, ki se je v kleti vsul nanj, da se je nesrečno zadušil.

Od 30. do 50 % smo znižali cene, da omogočimo vsakomur nabaviti si damsko in moško perilo, samovoznice, rokavice, nogavice itd. in to samo pri M. PIRNAT, Sv. Petra cesta 22 in Poljanska cesta 1 (Pogleden).

Iz Ljubljane

Iz NAROČNIKOM V LJUBLJANI, ki so z naročnino v zaostanku, bomo list ustavili 6. junija. Prosimo jih, da naročnino čim prej poravnajo v naši upravi in se tako izognejo nevednostim.

Mati slikarja šantia umrla. Danes ponoči je v 84. letu starosti umrla ga. Avgusta šantel, vdova po šolskem svetniku in mati znamenitega slikarja Šaše šantla. Pokopna je bila rojena v Grazu in je po očetu izhajala iz rodbine pl. Agentier, po materi, ki je bila pristna Slovenka, pa iz znane slikarske rodbine Tominc. Poročila se je s prof. Antonom šantlom, ki je služboval v Gorici. Tu se je marljivo udeleževala kot slikarica portretistika in se je s svojimi deli udeležila tudi l. 1901 prve slovenske umetniške razstave v Ljubljani. Dolgo vrsto let je sodelovala pri raznih narodnih društvih, zlasti pri ženski podružnici Ciril Metodove družbe v Gorici, ki ji je 25 let predsedovala, z veliko vne-mo pa se je tudi udeleževala prireditve v stari gorški čitalnici. Pogreb blage žene bo v četrtek ob 16.30 iz mrtvašnice na Vidovdanske cesti 9. Naj ji bo lahko zemlja! Zaljubljenim sorodnikom naše iskreno sožalje!

Nova četrt je nastala tudi v okolici Marmontovega trga, kjer so bile pred leti še močvirne senožeti. Že ime Bičevje, ki pomeni, da je tam včasih raslo ločje, pove dovolj. Ko je zahodni del mesta dobil pred leti kanalizacijo, se je svet med Tržaško cesto in Gradaško ulico naglo osušil in zdaj je tam že več novih ulic. Te dni polagajo vodovod k novim hišam na Bičevju, na Marmontovem trgu pa polagajo plinovod. Ta trg še ni zasluži svojega imena, ker še tla niso nasuta in so le ob hišah zasilne ceste.

Društvo »Soca« opozarja, da je za posebni vlak na Oplenec še nekaj mest na razpolago. Priglasite se in vplačajte za vožnjo tja in nazaj za III. r. 170 Din, za II. r. 235 Din pri trgovcu Simonu Jurčiču, Tyrševa cesta ali pa po položnici našega čeka. Rač. št. 12727 na naslov: Društvo »Soca« — matica v Ljubljani. Kdor reflektira na prenočitve in prehrano, naj javi to osebno ali pisмено na društvo ali trgovcu Jurčiču do 3. junija, drugače ne prevzame društvo nikake odgovornosti. Prenočišča stanejo 4, 11, 20, 25 in 35 Din, zajtrk 3 Din, obed 8—12 Din, večerja 8—10 Din. Prosimo, da navedete točno, kaj želite, ker bodo le take navedbe upoštevane. Izkaznice dobite pri vstopu na vlak. Vzemite s seboj tudi vaše splošne legitimacije. Beograjske znamenitosti si ogledamo v skupinah po že preskrbljenih vodnikih. Odpelimo se iz Ljubljane 8. junija ob 20.15, vrnemo se pa v Ljubljano 11. junija ob 6.44 jutraj. Zasluge naše časopisne objave. Priplaščene vabimo na skupen sestanek v salon gostilne »Pri levu« za dan 6. junija ob 20. uri.

VALČKOV VEČER

SOKOLA I, KI JE ZE TRADICIJA TABORA, BO LETOS V SOBOTO 1. JUNIJA

Iz Otvoritev umetnostne razstave v Jakopičevem paviljonu. Svečana otvoritev I. pomladanske umetnostne razstave, ki jo priredi Društvo likovnih umetnikov dravske banovine v Jakopičevem paviljonu, bo jutri na praznik vnebohoda ob 11.30. Razstavo odpre s svečano g. ban dr. Dimko Puc po svojem namestniku. Kakor smo že poročali, ba razstava zelo pestra, ker se je udeležilo večina slovenskih umetnikov s svojimi najmočnejšimi deli. Posebno pozornost bo nedvomno vzbudila poleg slikarstva in graditve tudi plastika, ki je zastopana tudi z najmlajšimi in kaže velik razmah. Občinstvo bo imelo po daljšem predstavitvi priložnost videti razvoj slovenske upodabljajoče umetnosti zadnje dobe. Vabljeni vsi ljubitelji umetnosti.

Iz Pevsko društvo Slavec bo izvajalo v soboto v veliki uniojski dvorani štiri izvirne zborovske skladbe, in sicer Dalmatinski psalm »O Jesu Kriste« v obdelavi skladatelja Srečka Koporca, dalje Kogorjev sklad »Orele in Koprčev zbor« »Ped, ped« s spremljevanjem orkestra pa novo Rupnikovo skladbo »Zastava«, ki je zložena za slovanstvo priložilo, ko dobi Slavec nov prapor, dar blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Prvič je bilo to besedilo komponirano leta 1885 ob blagoslovitvi prvega Slavicvega prapora. Takrat je napisal zbor na to besedilo Anton Foerster. O ostalem sporedu Slavicvega koncerta se spregovorimo. Koncert bo v soboto 1. junija ob 20. uri v uniojski dvorani. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

Resnica o pretepu v šiški. O pretepu v šiški smo poročali trikrat. Naša po telefonu sprejeta informacija, da je bil pretep v znani gostilni g. Ivana Lasana, ni bila točna. Lasanova gostilna je na najboljšem glasu in v njo zahajajo po pretezi večini samo stalni gostje tako, da o pretepih v nji ne more biti govora. Sicer sta bila pa itak istega dne v Lasanovi gostilni službovala stražnika, ki bi pretep prepredila, če bi bil sploh grozil.

To bo živo na prvi produkciji šole Glasbene Matice! 28 gojencev bo izvajalo bogat in raznoličen spored. So to skladbe za klavir doročno in četveročno, dalje petje s spremljevanjem klavirja, violina s klavirjem in dve violini s spremljevanjem klavirja. Pridite poslušati naše malčke, kako so spretni in s kako ljubeznijo gojijo glasbo. Natančen spored v knjigarni Glasbene Matice. Produkcija bo v petek, dne 31. t. m. ob četrti na 7. uro zvečer v filharmonični dvorani.

Iz V kapeli starokatoliške cerkve v Ljubljani. Gosposvetska cesta 9, ne bo v četrtek 30. t. m. službe božje, ker se ta dan obhaja slovesna obeltnica prve slovenske sv. maše v Mariboru. V nedeljo 2. junija pa bo ob 9. maši zadušnica za rajnega dr. Staneta Tavčarja.

ZSK Hermes, motosekcija, sporoča vsem svojim motoristom, ki se peljejo z motorji ter članstvo, ki se želi peljati s tovarnim avtom v Gorenjo vas na dirke, da je določen odhod ob 9. uri dop. izpred Gasilnega doma v šiški. Prijave za avto

se sprejemajo v pisarni načelstva, Celovška cesta 81.

Kopališče na Ljubljani odprto. Čolni na razpolago. Kopalcem so na razpolago razne igre itd. Z jedačo in pijačo bo vsak zadovoljen.

Sestanek emigrantov iz Juljske Krajine bo v nedeljo 2. junija v Kamniški Bistrici. Iskrno vabimo vse emigrante in prijatelje, da se tega sestanka udeležijo. Odnos iz Ljubljane z izletniškim vlakom ob 5.45, povratek ob 22.08. Vozovnica za tja in nazaj 7.50 Din. Po prihodu vlaka v Kamnik skupen odhod v Kamniško Bistrico. Hrana iz nahrbtnika. Na sporedu bo petje, godba, sportne igre, prosta zabava. Pridite, bo prav prijetno. Organizator-propagandni ošek Saveza jugoslovenskih emigrantskih združenj Ljubljana.

VSAN DAN OD 5. POP. NAPREJ SVEZE OCVETE PISKE, POROČJA DIN 5.— V

Vinarni KAJFEŽ

NEBOTIČNIK

Iz Nebotičnik (dancing) nastopa družina zamorcev še do petka 31. t. m. S 1. junijem nov program.

Da bodo lepi pri birni, naj botrice, botri in birnanci nabavijo blago za obleke pri znani tržnici NOVAK na Kongresnem trgu.

Tombola Sokola III se bo vršila dne 2. junija ob 15. uri na Kongresnem trgu. Iz Ocala, daljnogleda, barometri, fotoaparati itd. najugodnejši nakup pri Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Ljubljana, Stari trg 9. Ceniki brezplačno.

Iz Celja

Na drž. realni gimnaziji v Celju bodo sprejemni izpiti za I. razred v četrtek 27. junija ob 8. jutraj dalje. Prošnjam, ki morajo biti kolikove na 5 Din, je treba priložiti zadnji šolski izkaz ali izpričevalo in krstni list. Prošnje naj se vložijo pri ravnateljstvu gimnazije najpozneje do 23. junija.

Zbornica za TOI v Ljubljani bo imela uradni dan za Celje in okolico v torek 4. junija ob 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

Umrla je v ponedeljek v celjski bolnici 60-letna žena upokojenega gozdnega paznika Lina Reberskova iz Dola pri Hraščniku.

Dve razpravi zaradi umora. Na okrožnem sodišču v Celju se bo pričela v četrtek 6. junija ob 8. jutraj razprava proti posestnikovemu sinu Martinu Brezovniku iz Smartnega ob Dreti, ki je obtožen, da je v nekem gozdu obesil svojo ljubico. Razprava zaradi umora, katerega žrtev je postal lovski paznik Kristof iz Luč, bo pozneje.

Prihodnje gostovanje ljubljanske drame bo sredi junija. Gostje bodo uprizorili veseloigro »Matček se ženik« v novi režiji g. dr. Gavelle.

Nogomet na praznik. V četrtek 30. t. m. ob 17. se bo pričela na Glaziji zanimiva tekma med znanim mladinskim moštvom SK Viktorije iz Zagreba in mladino SK Celje. Obe moštvi sta v izvrstni formi in bosta gotovo nudili dober nogomet.

Vojaški team 39. p. p. : SK Celje 2:1 (1:0). Ob priliki slave 39. p. p. v Celju je bila v torek popoldne odigrana na Glaziji ob prisotnosti vsega vojaštva in velike množice domačega prebivalstva nogometna tekma med vojaškim teamom 39. p. p. in SK Celjem. Vojaški team je predvaja zelo lepo in učinkovito igral. Izvrsten je bil zlasti vratar. Celjani so nastopili s tremi člani mladinskega moštva in so igrali neenotno in premalo odločno. Gola za vojaški team sta padla v 5. minuti prvega in v 12. minuti drugega polčasa, gol za SK Celje pa v 38. minuti drugega polčasa. Tekmo je sodil g. Vebler objektivno in točno.

Iz Novega mesta

Praznik Jadranske straže v Novem mestu. V nedeljo 2. junija bo pri nas velik praznik Jadranske straže. V Novo mesto pohiti okrog 3000 podmladkarjev, ki bodo razvili 15 praporov svojih podmladkov. Mladina vseh novomeških in okoliških šol bo prisegla na svoj prapor zvestobo sinjemu Jadranu. Sledila bo gledalo ljubljanskih podmladkarjev, ki so pred kratkim kazali, kako globoko je v njih ukoreninjena jadranska obrambna misel. Svečana blagoslovitev, ki jo bo opravil g. prošt Čerin in razvite praporo bo ob 10. uri dopoldne na Trgu kralja Petra II., pred magistratom. Sledilo bo petje himne J. S. govori in slavnostna povorka po mestu. Občinstvo že danes opozarjamo na to mladinsko prireditve, ki bo ena prvih te vrste v našem mestu. Prireditve se udeležijo predsednik Občinskega odbora JS podban g. dr. Pirkmajer.

Telovadni nastop srednješolske mladine. Preteklo nedeljo se je vršil na Luki telovadni nastop srednješolske mladine. Dravna realna gimnazija je pokazala staršem in ostali javnosti novo stran telesne vzgoje, ki je zlasti našemu dijaštvu najbolj potrebna. Ob lepem vremenu in v prisotnosti mnogobrojnega občinstva so prikorakali na telovadišče vsi telovadci učenci in učenke od I. do VII. razreda, pod vodstvom telovadnega učitelja g. Staneta Jurka. Strnjeni v vrstah so zapeli himno »Hej Slovanci«, katero je občinstvo sprejelo stoji. Po tej točki so nastopili razni oddelki s prostimi vajami, ritmičnimi vežbami, oddelek deklic z odbojko, dečkovi z udarko in lahkoatletskimi vajami, nastupidranimi po prof. g. Marjanu Dobovršku, ki so zelo ugajale občinstvu. V 8. točki so učenci metal kopje, disk in tekli na 4x80 m. V metu kopja je zmagal Vukšinič Drago VI. razreda, v metu diska Mervetič Mitja v V. razredu, v teku na 4x80 m pa IV. razr. Zadnja točka je bila simbolična slika »Čuvajmo Jugoslavijo«. Izvajali so jo vsi učenci in učenke od I. do VII. razreda. Vrh piramide je v roki sedmošolca Kolenc vihrala zastava, na kateri so bile napisane zadnje besede viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja: »Čuvajmo Jugoslavijo«. Proseče, a hkratu z vero v lepo bodočnost naše države, so bile uprte oči teh mladih, močnih teles, roke vseh so bile povzdignjene proti nebu, kot pri-sega in kot prošnja, naj bog ohrani dolgo našega mladega vladarja in močno, nedeljivo Jugoslavijo. Iz grl mladine je zorila pesem »Bože pravde«. Občinstvo, ki

se zanima za šolo in njeno stremljenje po napredku, je sledilo nastopu z vidnim zadovoljstvom, zlasti pa se je zabavalo pri mladinskih igrah.

Izlet podmladkarjev Jadranske straže na morje. V ponedeljek 27. t. m. je odšlo 70 podmladkarjev tukajšnje gimnazije in meščanske šole na naš Gornji Jadran. S prispevki krajevnega odbora podmladkov in samih učenec bodo preživeli nekaj dni v Martinšnici, odkoder prirede izlet na otok Rab in bližnje okolice. Agilnemu krajevnomu odboru, ki pravilno razume važnost pomorske obrambne propagande med našo mladino, želimo čim večjega razmaha.

Iz Kamnika

Skrbi kamniških purgarjev. Težko je danes pač povsod. Nas Kamničane pa teže se prav posebne skrbi. Zato se bo ba je osnovalo v kratkem nekako dobrodelno društvo, ki bo dajalo tolažbe najpotrebnejšim razne dobre nasvete. Že sedaj je društvo izdalo deset zapovedi, ki glase nekako takole: 1. Izven mesta vdihavaj globoko svež planinski zrak. 2. V mestu drži robc pred ust, ker sicer se boš v prahu zadušil. 3. Gospodinja — uporabljaj vode ne izlivaj v lijaka, temveč jo uporabljajte za škropljenje ulice pred svojo hišo. 4. Pred dežjem ne hodi na ulico, da ne boš oviral mestnih delavcev pri škropljenju cest. 5. Pristopi k Protituberkulozni ligi, da boš v primeru bolezni užival vsaj tu gotove prednosti. 6. Zdravim kamniškim avtomobilistom, ki ne znajo iti od ene do druge hiše peš, se globoko odkriži, ker ti čistijo zrak. 7. Po hodnikih na Grabnu hodi previdno, kajti če padeš iz take višine, se lahko ubiješ. 8. V deževnem vremenu ne hodi prezgodaj na postajico, ker sicer boš moker kot miš, — čakalnico si pa kar iz glave izbiji. 9. Čez vodovod se ne pritožuj, ker v glavnem v vodovodu ni nobene napake, pač pa ti cevi puščajo v lastni hiši, odtod vlažna stanovanja. 10. Ne prosi za nobeno podporo, ker so vsi krediti izprani. Če se bodo Kamničani držali teh zapovedi, lahko upamo, da nam bo v bližnji bodočnosti solnce lepše zasijalo in tudi posamezne točke teh zapovedi bodo kot brezpredmetne odpadke.

Z Jesenic

Nenadna smrt. V ponedeljek zvečer je nenadoma preminil v 83. letu starosti g. Jurij Mišloch, bivši čevljarški mojster na Jesenicah. Zadelo ga je možganska kap. Pokopni je bil rojen na Češkem, odkoder se je v mladih letih preselil na Dunaj, kjer je bival 28 let. Pred 36 leti pa se je naselil na Jesenice, kjer je v bivši Orluščevi hiši ob sedanjih Omladinčevih cestah završeval čevljarstvo, dokler se ni preselil k svoji hčerki ga. Prevčevi, pri kateri je bival do smrti. Zaposliti je šeljučjo soprogo in tri odrasle hčere, ki so vse poročene. Bodi nam blag spomin, težko prizadetim pa naše iskreno sožalje!

Neznosen prah. Po naših glavnih cestah vozi dnevno po več sto motornih vozil, ki dvigajo za seboj cele oblake prahu; osebno s Prosvetne ceste, ki se zaradi svoje strmine in solčne lepe nadprij po dežju ali škropljenju osuši, se dviga najhujši prah, ki ga vilihavajo množice delavcev na poti v tovarne in otroci na poti v šole. Ker zaradi neznoznega praha zelo trpi zdravje občanov, osebno mladine, prosimo mestno upravo, da postarši, da se bodo ceste v bodoče pogosto škropljele, ker so dobro uro po škropljenju prav tako suhe kot so bile poprej.

V znamenju časa. Dočim pridni in delavoljni ljudje z vso vnamo iščejo dela in zaslužka, prihaja v revir vsak dan mnogo ljudi, ki si kar podajajo ključke hišnih vrat. Med prosjaki so silno redki, ki bi hoteli delati na vrtovih ali copati drva, vsak hoče denar ali obliko in pravi, da se delati ne izplača. Poleg zagrnjenih in res potrebnih starcev in krepljenih kmetskih fantov prihajajo razcepani in odpičeni v obraz zabuhli ljudje, ki človeka nahušijo, če jim ne da vbojajne. Take ljudi srečavamo zlasti v večernih urah, ko prijazni nadlegujejo in hrulijo mdrne ljudi. Po nekaterih gostinah so včasih celo omlinje takih ljudi, ki pijejo in prepevajo, ko pa jim zmanjka denarja, pošljejo tovariša po hišah in v počitni uri prične zopet denar za nekaj litrov. Pred dnevi je čedno oblečen možiček s knjigo, potrjeno ob očin in oblasi, prosjačil po hišah in moteloval, da je brezposeln in da ima družino, zvečer pa je kolovratil z neko domaćo žensčino pijan po cesti. Takli lakotniševalci postenih ljudi škodujejo tudi res podpore potrebnim skromnikom. Zato bi bilo potrebno, da bi jih vzel varnostni organ, se bolj na pilko, jih zapriči ali pa posnati takoj čez občinsko mejo.

Svetosavska proslava. V soboto zvečer je bila v Sokolskem domu proslava 700letnice smrti sv. Save. Kot uvod je sokolska godba zaigrala korračno, na kar je sledila deklamacija. Mladinski pevski zbor je pod vodstvom učitelja brata Razingerja zapel himno, na kar je brat Tancar v lepih besedah orisal delo in pomen sv. Save za jugoslovenski narod. Za zaključek je godba zaigrala državno himno. Sledil je družabni večer. Udeležba članstva na proslavi je bila zelo slaba.

Iz Trbovelj

Razstava Kola jugoslovenskih sester. Naše Kolašice pripravljajo veliko razstavo »Zena«, katere otvoritev bo na praznik 30. t. m. ob pol 10. uri v narodni šoli v Trbovljah. Ob 9.30 bo posvečena lipa materi. Trboveljski slavček bo zapel »Bože pravde«, nato bo spregovorila o materi šolska upraviteljica g. Draga Grilčeva, sledila bo deklamacija Mare Lamutova »Materica«, zaključil pa bo to lepo svečanost Trboveljski slavček s pesmijo »Gor čez izaro«. Nato bo otvoritev razstave. Zbrane goste in občinstvo lo pozdravila predsednica KJS šolska upraviteljica g. Lapornikova, nato bo pa sledil nagovor dvorne dame g. Franje Tavčarjeve. »O delu žene« bo govorila g. Minka Govekarjeva, nakar bodo pozdravili prireditelje zastopniki oblasti, nato pa se zaključil ofiicelni del z govorom g. dr. Simčeve. Sledil bo ogled razstave. Pop

V muzeju.

Vodnik: »To je postelja kraljice Ane...«
»Oprostite, toda nam so pokazali že štiri postelje kraljice Ane.«
»Zakaj pa ne? Mar mislite, da je kraljici zadostovala ena postelja?«

Samo s čiščenjem zob
odpraviš zobni kamen,

zato vzemi

KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

Nekronani kralj Arabije mrtev

Postal je žrtev prometne nesreče — Dvomi o vzroku njegove smrti

Nekronani kralj Arabije, mojstrski vohun Anglije, legendarni T. E. Lawrence, je umrl. Pravi, da je to pot resnično umrl, ki se je o njem že tolikokrat pisalo, da je umrl, pa je samo za nekaj časa izginil in se znova pojavil. Vesti o njegovi smrti so namenoma širile angleške oblasti, da bi prevelika popularnost ne ovirala delovanja moza, čigar življenjski cilj je bil delati skrivaj in na tihem za interese angleške države. Nekaj let javnost

najmanj toliko težav in naporov nomadskega življenja kakor oni. Lawrence je pa imel tudi zlato bado iz Mekke in to ga je v očeh Arabcev povzdignilo med prorokove potomce.

Glavno je pa bilo, da se je znal Lawrence hitro živeti v arabske razmere in da je kmalu do dobrega spoznal arabsko dušo. Vsak trenutek je znal spretno izkoristiti, bil je rojen govornik, skoraj bi lahko rekli demagog. In tako je 29 letni Lawrence postal pravi vladar Arabije. Ob koncu vojne je ustanovil tri arabske kraljevine in svojo arabsko karijero je zaključil kot princ iz Mekke. Ta visoki naslov mu je podaril kralj Husein. Ni dvoma, da je tudi podkupovanje igralo veliko vlogo pri njegovih uspehih. Kadar je Lawrence dejal, da gre kaj kupovat, je to pomenilo, da gre po cekine, ki jih je delil med Arabce vedno, kadar je bilo podkupovanje potrebno.

Dobri vojak Shaw

Znano je, da Lawrence ni odobral načina, kako je angleška politika urejala povojne arabske razmere. Nekaj let po vojni je izginil in namestu njega se je pojavil začasni vojak Ross, dodeljen uradno angleškemu letalstvu. Kmalu se je pa izkazalo, da sta Ross in Lawrence ena in ista oseba in takoj je angleško letalstvo izgubilo vojaka Rossa. Mož je poskušal priti k tankom, pa so takoj prišli na to, da se skriva pod tem imenom Lawrence. Končno so pa nekega dne zabeležili v seznam vojakov vojnega letalstva T. E. Shawa in dotična letalska edinica je bila kmalu premeščena v Indijo, na afgansko mejo. In čudno, baš ta čas so se pričeli na angleški meji neredi in upori, dobrodošli arabski vladni, nikakor pa ne Afganecem, niti sovjetski vladni. Ko se je pa izkazalo, da Shaw ni nihče drugi, nego Lawrence, je postalo vsemu svetu jasno, od kod ti nemiri. Toda angleške oblasti so to zanikale, dobri vojak Shaw je bil sprejet v letalstvo samo zato, ker je znal dobro letati.

Pred letom dni je prišla vest, da se je Shaw vrnil iz Indije v Anglijo, pozneje pa, da je izstopil iz angleškega letalstva in da namerava nekaj časa ostati v Angliji. Ta vest je začela resno zanimati vso evropsko javnost in marsikje je bilo sročeno vprašanje: Kje neki se bo Shaw Lawrence zdaj pojavil? Nemški listi so pisali, da ga bo zaneslo v bližino Abesinije, italijanski pa, da mora odpotovati v Nemčijo in ugotoviti, kako je v resnici z nemškim oboroževanjem. Ali pa naj verjamemo angleškimi listom, ki so trdili, da je res izstopil iz armade, da je že sit pustolovščin, nevarnosti in slave in da si želi počitka? Slavo si je bil nakopal sam s svojo knjigo o bojih v Arabiji in ta slava je šla za njim, kamorkoli se je napotil. Prijeli so se ga bili najrazličnejši naslovi, med drugimi tudi »nevidni stebri angleškega imperija«

Kako se je ponesrečil

Nič čudnega bi ne bilo, če bi se pojavili ljudje, ki bi dvomili o Lawrenceovi smrti in ki bi domnevali, da gre v resnici samo za spreten maneuver angleške vohunske službe. Toda Lawrenceova smrt in njegova identiteta sta bila točno ugotovljena in tako moramo verjeti, da je najzagonetnejši mož naše dobe res umrl. So tudi ljudje, celo v Angliji, ki so trdno prepričani, da Lawrence ni postal žrtev nesreče, temveč da so ga umorili agenti tuje države bodisi Rusije, Nemčije ali Italije. Govorijo o tem, da je pred njegovo vilo, kjer je stanoval po odhodu iz armade

blizu vojaškega taborišča Bovingtona, noč in dan stala straža. Angleški listi pišejo, da je straža samo odvrčala od njega nezaželjene posete. Glavna priča njegove tragedije je 14 letni deček Frank Fletcher nihče drugi nesreče dobro ni videl. Fletcher je prijatelj Alberta Hargreavesa, s katerim je Lawrence trčil skupaj. Fletcher pripoveduje:

»Peljala sva se s koleši po cesti, vo-deči mimo Lawrenceove hišice v Cloud's Hill v Moretonu. Kar sem zaslišal ropot motocikla, vozečega za nama. Jaz sem vozil spredaj, Albert pa za menoj. Spominjam se samo, da je naenkrat prišlo do karambola. Albertovo kolo je zavozilo v moje in padel sem. V naslednjem hipu je švignil mimo motociklist in padel pred menoj na cesto. Ko sem vstal in se ozrl, sem opazil, da leži vozač pred motociklom z nogami naprej. Bil je ves okrvavljen. Prišli so vojaki, ki so naložili motociklista na tovorni avto in ga odpeljali v bolnico obenem z Albertom, ki je bil tudi ranjen.«

Zopet dvomi

Tako torej pripoveduje očividec nesreče. To pričevanje se zdi tem verjetnejše, ker je bil Lawrence navdušen motociklist in ves prosti čas je prebil na motociklu. Vozil je navadno v divjem diru. Toda rekli smo že, da bi ne bilo nič čudnega, če bi se pojavili ljudje, ki bi dvomili o Lawrenceovi smrti. Njegova postava je bila zavita v toliko zagonetnost, da se ne smemo čuditi, če so se takoj po prvih vesteh o njegovi nesreči pojavile domneve, da je bil Lawrence namenoma umorjen. Na porotni obravnavi, s katero se po angleških običajih ugotovev potom zasliševanja prič in izvedencev vzroki smrti, je prišlo na dan nekaj okolnosti, ki utegnejo dati prijateljem romantike pravico dvomiti o tem, da je Lawrence umrl samo po nesrečnem naključju.

Ze omenjena Frank Fletcher in Albert Hargreaves si v izpovedbah nasprotujeta. Fletcher je pred poroto trdil, da je slišal ropot motocikla, Hargreaves pa pravi, da ga ni slišal. Izpovedbe si nasprotujejo tudi v tem, po kateri strani sta vozila kolesarja in kako je prišlo do nesreče. Je pa še ena izpoved. Desetnik angleške armade Ernest Gatchpole je bil v usodnem trenutku 13. maja oddaljen dobrih 100 sežnjev od ceste, kjer se je nesreča pripetila. On je slišal ropot Lawrenceovega motocikla. Na vprašanje predsednika porote, ali je videl na cesti še kako drugo motorno vozilo, je desetnik odgovoril:

»Ko je bil motocikel približno v višini vojaškega taborišča, je švignil mimo črn avtomobil. To je bil zasebni avto in vozil je v nasprotni smeri. Motociklist je vozil mimo njega v redu. Potem sem videl, kako je krenil motociklist čez cesto, da bi se ognil dvema kolesarjema, vozečima iz Bovingtona. Takoj nato sem zaslišal, kako sta trčila motociklist in kolesar skupaj.«

Desetnik je še pripovedoval, da avto ni vozil posebno hitro in da se je pripetila nesreča samo nekaj metrov od kraja, kjer sta se avto in motocikel srečala. Fletcher in Hargreaves pa črne avtomobile nista videla. Tudi ljudje v okolici ga niso videli. Izpovedba o črnem avtomobilu prinaša v vest o smrti polkovnika Lawrencea dvome. Čudno je, da se je motocikel zasul takoj, ko je švignil mimo avta. Zdravniki so izjavili, da si je Lawrence prebil lobanjo in tako je porota ugotovila, da je postal Lawrence žrtev slučajne nesreče.

Historična žena.

— Kadar pridem pozno ponoči domov, je moja žena vsa historična.
— Menda hočeš reči histerična.
— Ne, historična ti pravim. Začne mi namreč očitati vse grehe, ki sem jih storil, ko sva bila že zaročena.

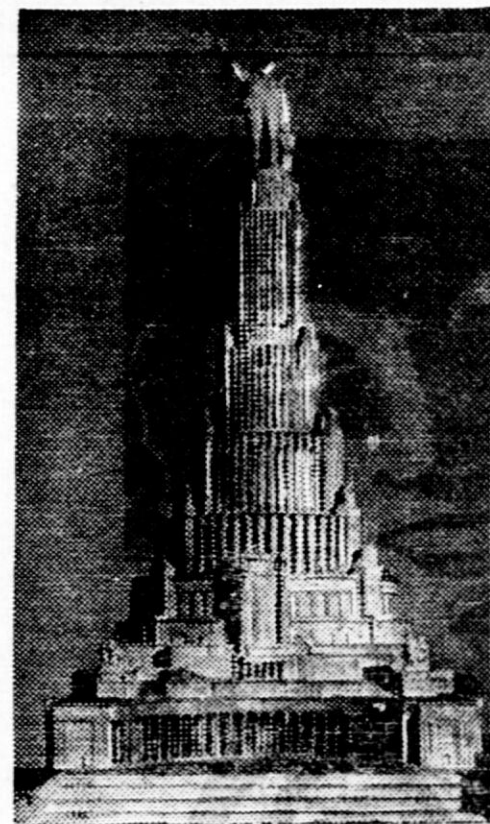
Sadno drevo za zakonsko zvezo

V Italiji počno oblasti vse mogoče, da bi spravile čim več fantov in deklet v zakonski jarem. Ker živimo v časih, ko je ljudem denar vse, ko prevladuje sebičnost celo tam, kjer bi je človek ne pričakoval, morajo seveda mladini tudi kaj nuditi, če jo hočejo pripraviti do tega, da sklepa zakonske zveze. Poročenim Italijanom se davki močno znižajo, obenem pa uživajo olajšave pri plačevanju, a pod gotovimi pogoji dobi nevesta od države celo prispevek za balo. Neka občina v bližini Milana je pa prišla na originalno misel. Ker siromašni čisto nimajo niti toliko denarja, da bi si mogli kupiti sadja, a vitamini so za človeško zdravje izredno važni, da občina vsakemu mlademu zakonskemu paru sadno drevo.

Drevo preide v last mladih zakoncev in seveda tudi vse sadje, kar ga obrodi. In če smemo verjeti italijanskim listom, so se sadnega drevja polakomnili mnogi fantje in dekleta. Seveda ima pa tudi ta občina zakrknjene samce, ki odklanjajo žene, čeprav bi jim prinesle za doto sadno drevo. Kaj pa če bo slaba letina, pravijo, ali če slana pomori cvetje, če drevo usahne? Drugi pa hudomušno pripominjajo, da podari občina mladim zakoncem sadno drevo samo zato, da bi se imel mož kje obesiti.

Stara in nova Moskva

V Prago je prispela te dni 648 strani obsegajoča knjiga, posvečena Moskvi v preteklosti, sedanjosti in bodočnosti. V nji je zbranih nad 100 člankov ruskih in inozemskih pisateljev, učenjakov, arhitektov, politikov in delavcev. Večina člankov opisuje Moskvo v preteklosti kot veliko vas brez sloga in načrta, kot mesto bede in nesnage. Šele po prevratu je prišla rešitev, za kar gre baje glavna zasluga organizatorju izgraditve nove Moskve L. Kaganoviču. S tem naziranjem se pa ne strinja češkošlovaški poslanik v Moskvi Bogdan Pavlu, ki piše:

»Nikoli se nisem strinjal s tistimi, ki trdijo, da je Moskva velika vas. Morda je bilo tako v davnih časih, toda tista Moskva, ki sem jo poznal pred vojno in ki sem jo imel tako rad, ni bila Moskva trgovcev, temveč moskovski Kremelj, Tretjakovska galerija, moskovsko Hudožestveno gledališče, znanstveni krogi in drugo, kar je vedno vlekllo človeka v Moskvo. Kar se tiče podiranja starih arhitektonskih spomenikov, sviri Bogdan Pavlu enako kakor francoski poslanik Charles Alfons pred brezobzirnim uničevanjem nenadomestljivih prič preteklosti. Alfons piše: »Ni se treba ozkosrdno bati podiranja starih spomenikov, toda podirati se mora previdno in razumno. Boljše je

obnavljati, nego podirati. Vsa Amerika trpi na pomanjkanju starih spomenikov in za drag denar jih dovažajo iz Evrope.«

O bodoči Moskvi izvemo iz te knjige, da so začeli na Smolenskem in Rostovskem nabrežju graditi ogromno 14 nadstropno stanovanjsko hišo, v kateri bo 14.000 stanovanj. Na Rdečem trgu grade ogromno palačo komisarjate težke industrije, ki bo imela 15 nadstropij. Po regulacijskem načrtu prejektirajo velike 35—40 m široke ceste, sredi Moskve, na kraju, kjer je stal hram Krista Odršenika, bo pa stala mogočna palača sovetov po načrtih B. Jofana s 75 m visokim Leninovim kipom na vrhu tako, da bo vse poslopje visoko 415 m, torej 115 višje od Eifflovega stolpa v Parizu.

Prva vloga Grete Garbo

Fotograf Oskar Norberg je izdal končno svojo tajno, da namreč prva vloga Grete Garbo ni bila v filmu »Gösta Berlinga«, kakor se je doslej sploš-

no mislilo. Ze davno poprej je Greta Gustavsonova sodelovala v filmu, in sicer leta 1923 v filmski humoreski, ki jo je bil zasnoval Oskar Norberg. Avtor, ravnatelj, režiser in glavni igralec je bil neki Petschler, skop tako, da bi bil najraje sam opravil tudi vse delo s filmsko kamero. Da ni potreboval fotografa, bi najbrž še zdaj ne bilo znano, kdaj je Greta Garbo prvič nastopila v filmu.

O odkritju lahko govorimo tem bolj, ker je nastopala takrat Greta v filmu samo v kopalni obleki. Z dvema drugima kandidatama igralske šole je imela nalogo slikovito poživiti filmsko krajino. Honorar je znašal 10 kron na dan, ker so del filma izdelali v morskem letovišču na švedski obali.

Zvočni kino Dvor

Telefon 27-30
Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer največja senzacija

Gospodar Azije

(Maske Fu Manchu)
Senzacija! Senzacija! Senzacija!
Vstopnina 4.50 in 6.50 Din

Previdnost.

Služkinja: Gospa, saj gotovo niste praznoverni.
— Seveda nisem. Zakaj pa vprašujete?
— Ker sem pravkar ubila veliko brušeno zrcalo.

Ludvik Wolff:

15

BOGINJA DOBROTE

ROMAN

— Ste lačni, gospodična Görtzova? Odkimala je z glavo.
— Opit je pa gotovo lačen. Šofer se je zasmel.
Iz krčme je stopila priletna žena in vprašala osorno, kaj bi radi. Dejala je, da jim z jedjo ne more postreči, češ, da se v krčmi nihče več ne ustavlja. Cesta je prazna. Končno je prinesla krožnik redke juhe in fižola, na katerem je ležal tenak kosček slanice.
— Zakaj je tako osorna? — je vprašal Harland začuden.
— Pomanjkanje trpi, gospod Harland. Morda je izgubila moža ali sinove. Krčma ne nese. Davki jo pritiskajo. Zdjaj se bori samo še za gol obstanek. Kako naj bo prijazna?
— Zelo živo domišljijo imate, gospodična Görtzova.
Proti večeru so prispeli v majhno mesto, kjer so živeli brez nade na boljše bodočnost malomeščani: bieder-mayersko mesto brez tovarn, obsojeno na smrt.

Avto se je gugal po kotanjastem tlaku in obstal pred krčmo »Pri zlatem jenu«. Krčmar se je primajal iz hiše in okorno pozdravil gospodo. Da, imajo prosto sobo in tudi za avtomobil se bo našla streha.

Vstopila sta. Krčmar ju je odvedel v prvo nadstropje. Odprl je dve veliki sobi, drugo kraj druge. Podobni sta bili razstavnim prostorom kleklarske šole, tako sta bili polni prtov, zavese, zastorov in ročnih del vseh vrst.

— Tu je izvolil nekoč prenočevati saški kralj, — je dejal krčmar ponosno.

Ingelena se je pozorno ozrla na dobrodušnega moža in nehotno se je spomnila Eppingenovih besed: Morda imaš prav, Conny. Morda res spada k popolni Michlovi sreči kralj.

— Vam ugaja ta soba, gospodična Görtzova?

— Seveda, gospod Harland. Imenitna je!

Sluga je prinesel prtijago.

Predno je Harland odšel v svojo sobo, jo je vprašal:

— Ali bi ne hoteli pred večerjo še malo na izprehod, gospodična?

— Z veseljem, gospod Harland.

Čez dobre četr ure, ko sta otrešla s sebe cestni prah, sta odšla na izprehod po trgu, sredi katerega je šumel vodo-

met. Na eni strani trga so bile arkade, ki so spominjale Görtzovo na Bolzano.

Ustavila sta se pred trgovinami in ogledovala nerodno aranžirane izložbe, ki še daleč niso dražile izčrpane kupne moči malomeščanov. Prišla sta do krasne stare lekarne s podprtišnimi prostori in ozkim stopniščem, ki je takoj vzbudilo Ingelinino pozornost. Ali ni to kakor pri Rabeeju ali Jeanu Paulu? Harland je napel sluh. Jean Paul! Torej so res na svetu ljudje in celo lepa, mlada dekleta, ki jim je znano to ime. Začutil je veliko spoštovanje do doktorja Güntella.

Tih, mirni ljudje v skromnih oblekah so se izprehajali po trgu in rado vedno ogledovali elegantna tujca. Smeh je zamiral dekletom na ustih, besede jim niso hotele z jezika, ko sta stopala tujca mimo. Izza mogočnega cerkvenega zvonica je vzhajala luna.

— Ali bi mogli živeti v takem mestu, gospodična?

— Morda kot babica, ki ima pred seboj samo še nekaj let in čaka na smrt.

— Čaka na smrt, — je ponovil Harland zamišljeno.

— Toda to je neumnost in pretiravanje. Človek lahko povsod živi. In najbrž so ljudje tu mnogo bolj srečni nego v Berlinu.

Ogledala sta si trg in kmalu sta bila zopet pred krčmo »Pri zlatem jenu«.

V posebni sobi so jima bili pognili mizo in jo lepo okrasili. — Mislim, da mu morava nadomestiti saškega kralja, — je menil Harland, ko je bil krčmarja pohvalil, da je vse tako lepo pripravil.

Morda izvira to iz pretirane skromnosti Nemcev, da ne verujejo v enakopravnost vseh ljudi in vedno iščejo nekoga nad seboj, ki bi se mu mogli klanjati.

— Vsi ljudje žele nekoga oboževati in častiti.

— Da, obožujejo, spoštujejo, boje se in sovražijo, ne ljubijo pa ne!

— Kako je mogoče ljudi ljubiti? — je vprašal Harland zamišljeno.

— Moramo jih ljubiti tako, kakršni so: sebične, zlobne, nezveste in lakomne.

— To je stvar okusa, gospodična Görtzova.

— Človek vendar ne more ljubiti samo samega sebe.

— Nihče ne zasluži, da bi ga ljubil. Krčmar je svečano prinesel večerjo.

— In vendar je med ljudmi mnogo ljubezni, — je dejala Ingelena kakor da govori sama s seboj.

Harland je požrl porogljiv odgovor

in se lotil večerje. — Armada spasa, — je pomislil nejevoljno, — pastorejva hči, potujoča pridigarka. Sicer pa, kaj more človek zahtevati od takega dekleta, ki nima niti pojma, kako se na svetu živi.

Krčmar je skromno hvalil dobro staro vino Beaujolais. Harland ga je naročil. — Moram se sicer izogibati alkohola, je dejal profesor, toda če bi človek ne smel včasih zvečer popiti kozarčka vina, bi sploh ne bilo vredno živeti.

V sosedni sobi je sedela domača gospoda pri kartah. Slišalo se je, kako padajo karte na mizo in kako postajajo nasprotniki vedno ognjevitější.

— Zavidanja vredni ljudje. Verjemite mi, gospodična Görtzova, poštna družba spada med najrealnejše življenjske zadeve.

— Jaz si tega navdušenja ne morem prav misliti, gospod Harland. To je tako omejeno, ozko in skromno.

— Vi si tega seveda ne norete misliti, toda starejšim moškim je to neobhodno potrebno.

Ko je prinesel krčmar vina, je Harland dvignil čašo:

— Na vaše zdravje, gospodična Görtzova; to je najin prvi večer!

Počasi je napravila nekaj požirkov

— Ali vam to vino ne ugaja?

Frederic Bontet:

Jean

Izvolite malo počakati, gospa pri-
de takoj.
André Sergy se je ozrl okrog, ko je
sobarica odšla. Bil je v salonu; skozi
okna so se videla zelena, že nekoliko je-
sensko pobarvana drevesa parka Mon-
ceau; soba je bila zelo lepa, opremljena
izredno elegantno. Sergyja je spomi-
njala na osebnost čare mikavnosti, njen
žareči smehljaj, njen mili glas. Prijate-
lji so ji ga predstavili; zvedel je, da se
piše Gabriela Armontova in da je že de-
set let vdova po industriju.

Življenje ob morju je kmalu raz-
predlo med njima nepriljeno obče-
vanje; sestajala sta se večkrat na dan.
Vseč mu je bila in tudi on ji je bil všeč.
V obče-
vanju z njim je bila prisrčna in
tovariška. Pripovedovala mu je o svo-
jih navadah, o svojem življenju in do-
mačih razmerah. Zvedel je, da ima si-
na, velikega sina, je dejala smeje —
tako milim smehom —, ki je bil na po-
čitnicah pri stricu v Sologni. Zvedel je,
da je navdušena za gledališče in godbo.
Imel je vsak dan priliko prepričati se,
da krasno pleše. Obetaval jo je z než-
no in spoštljivo združnostjo. Bila je pri-
jazna in prisrčna, nič ni kazalo, da bi
ga odklanjala. In tako se je Andre
Sergy polagoma do ušes zaljubil v dra-
žestno bitje, ki sta vsak dan preživela z
njim nekaj ur skupaj. Spoznal je, da še
nobene ženske ni tako ljubil in vedno

bolj je bil navezan na njo.

Bilo mu je sedem in trideset let, a
na ženitev še ni mislil. Ali je mislil
zdaj? Ali bi pa rad imel Gabrielo
Armontovo za ljubico? Ni ugotavljal
tega, ni si belil s tem glave, živel je v
tekočih urah, ki so bile sladke, in od-
lašal je pogled v svoje razmerje do po-
vratka v Pariz. Tam se bo znova sestal
z mlado ženo, saj mu je to dovolila.
Zdaj, ko jo je čakal v salonu, se je
čutil, da mu je nekam tesno pri srcu,
kakor se je čutil temu, da je vse tri
tedne, odkar sta se bila ločila, nepre-
stano mislil na njo v nestrpnem prič-
kovanju, kdaj jo zopet zagleda.

Vstopila je, majhna, rusolasa, drob-
na do krhkosti, skoraj otroška, živahna
in lepša kakor poprej. André Sergy je
poljubil ročico, ki mu jo je podala. Bila
sta oba nekam v zadregi, ker sta se sre-
čala v novih razmerah. Izmenjala sta
nekaj običajnih besed in se spomnila ne-
katerih dogodkov ob morju. Govorila
sta prijateljsko, skoraj z nežnostjo o
skupnih počitnicah.

Kar so se vrata odprla in v salon je
prihruzel mladenič visoke postave, ši-
rokih pleč, črnih las in energičnega
obzora.

Ah, oprostite... in stopil je korak
nazaj, ... nisem vedel, da imaš gosta.
Hotel je oditi, toda gospa Armonto-
va ga je poklicala nazaj. — Jean, moj
sin, ga je predstavila Andréju Sergyju.
Obrnjena k mladeniču je pa dejala:
— Gospod Andre Sergy, ki sem ti o
njem pravila, da so me z njim na počit-
nicah seznanili Lerneliovci.

Mladenec je podal Sergyju široko ro-
ko, v kateri se je njegova roka skoraj
izgubila. Sergy je z grozo zrl na tega

orjaka, za celo glavo večjega od njega,
ki mu je moglo biti 25 let.Velik fant, — je dejala gospa
Armontova.

Zares večji, nego bi si bil predstavl-
jal sina tega nežnega bitja, čigar krh-
ka lepota je kazala na tri križe.
Sergy je moral zbrati vso svojo dru-
žabno uglajenost, da je skril svoje pre-
senečenje. Menda je bila tudi gospa
Armontova nekam v zadregi. Mladenec
je govoril s Sergyjem o Lerneliovcih,
ki se je bil z njimi sestal v Sologni zad-
nje dni avgusta. Bil je preprost, odkrit,
malo ognjevit in napram svoji materi
izredno nežen.

André Sergy je bil povabljen na
obed za prihodnji teden. Potem je pa
povabil sam mater in sina v restavraci-
jo. Gabriela je plesala z njim. Jean ni
plesal, ples ga ni mikal. Samo kemija
je ga zanimala. V sportu je uspešno go-
jil boksa, kar je dokazal v nastopu pro-
ti pijanemu neznanecu, ki je silil njegovo
mater, naj gre z njim plesat. André
Sergy ni imel niti časa, da bi posegel
vmes. Ta dogodek je prinesel med njim
in Jeanom, ki ga je občudoval zaradi
njegove moči, priručno razmerje. André
Sergy se je čisto sestal z gospo Ar-
montovo in njenim sinom. Kmalu je po-
stal domači prijatelj. Gabrielina mikav-
nost ga je vedno bolj prevzemala. V za-
četku se je nekoliko bal Jeanove posta-
ve. Poskusil je izračunati Gabrielino
starost. No, Jeanu je bilo 19 let, torej
ni bilo še tako hudo. Kmalu je pa nehal
misлити na to. Kaj pomeni starost? Kaj
zato, če je bila Gabriela eno ali dve leti
starejša od njega? Bila je najčarljivi-
vejša žena, kar jih je kdaj poznal, edi-
na, ki jo je hotel vzeti za ženo. Zdaj se

je dobro zavedal, da brez nje njegovo
življenje ne bo srečno.

Povedal ji je to nekega dne, ko Je-
ana ni bilo doma. Mlada žena ga je po-
slušala. Ni bila vesela, kakor navadno,
kadar je bil sin z njo, temveč resna,
osredotočena, malo razburjena.

Ne morem, prijatelj, — je de-
jala končno. Že zato ne, ker sem starej-
ša od vas.

Sergy je ugovarjal s kretnjo.

Ah, vem, da to ni važno... In
odkrito rečeno, ne odklonila bi zato sre-
če, ki mi jo ponujate.

Toda sina imam, ki ga vroče lju-
bim in sem se mu vedno žrtvovala s ta-
kim veseljem. To bi ga bolelo... Da,
bolelo bi ga, če bi se znova omožila.
Spomin na očeta mu je svet. In vendar,
če bi revček vedel, kakšne so bile moje
preizkušnje. Veste, Jean je ostal navzlic
svoji atletski postavi in močnemu na-
stopu deček, otrok, čeprav se vam ne
zdi tak... Ljubosumen bi bil moj fant,
nesrečen bi bil. Že pred dvema letoma
so me snubili... saj ni važno, kdo...
Nisem ga ljubila, nisem imela namena
uslišati ga, vendar sem pa povedala to
sinu. Bil je ves iz sebe, lepo me je pro-
sil, naj ne storim tega koraka. Spozna-
la sem, da bi bil to strašen udarec zanj.
Vidite, nimam poguma pripraviti mu
tak udarec, tako bolel... Raje se žrt-
vujem.

Zrtev?... Torej me ljubite? —
je vzkliknil Sergy obupan in srečen ob-
nem.

Podala mu je roko.

Ah, ljubim vas, toda ne morem...
Obmolnila je, sin se je baš vračal.
Kmalu potem se je André Sergy po-
slovil. Vrnil se je domov in se zaklenil

v sobo. Življenje brez Gabriele bo pra-
zno, to mu je bilo zdaj jasno, kakor še
nikoli. Ni si upal prositi te žene, naj
postane njegova ljubica, čutil je, da bi
v to ne privolila. Poleg tega si je pa že-
lel njeno navzočnost vedno pri belem
dnevju, brez skrivanja... Razmišljal je
o tem, ko je prišel shuga povedat, da je
zunaj Jean Armont.

Mladenec je hitro vstopil, zaprl vr-
ta za seboj in dejal Andréju:

Vse mi je znano... Da, vi in mo-
ja mati. Ničesar mi ni povedala, toda
že delj časa jo razumem... To je ne-
umnost. Morate jo vzeti... Ne veste,
kaj mi je bila mati. Vzgajala me je in
razvajala. Toda pozabiti ne smete, da
ni bila srečna... Moj oče jo je varal —
ona misli, da tega ne vem. Za njo, si-
roto, sem še vedno otrok... Da, sirota
pravim, kadar mislim na njo. Kako lepa
je, vesela, živahna. Sestrice vidim v
njej. Rada se zabava, kar je naravno;
često sem hodil zvečer z njo na izpre-
hod, čeprav me to dolgočasi. Končno,
razumeli boste, tudi jaz imam svoje pri-
jateljice — v mojih letih je to naravno.
... Ne povem ji tega, skrivam pred njo,
toda to mi gre na živce. Hočem pa, da
bo srečna! Znano je vam, da jo je lani
nekdo snubil. Bil je ta cigan Cidier...
Ne da bi bil mojo mater ljubil, šlo mu
je samo za njen denar... Moja mati ga
ni ljubila, toda dolgočasila se je, re-
va... No, sem si mislil, nesrečna bi
bila. In šel sem brez njene vednosti
k Cidieru. Ni je več nadlegoval. Zdaj pa
hočem, da bo moja mati srečna. Z va-
mi bo... Ljubi vas in vi ljubite njo...
Imeniten dečko ste!

Vi tudi, — je dejal Sergy s pre-
pričanjem in stisnil Jeanu roko.

Brez posebnega obvestila

Zapustila nas je za vedno naša predobra mama oz. sestra, tašča,
teta in stara mamica

Augusta Šantel, r. pl. Aigentler

vdova šolskega svetnika

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 30. maja ob pol 5. uri
popoldne iz mrtvašnice Vidovdanska cesta 9 na pokopališče k Sv. Križu.
Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, dne 29. maja 1935.

ZALUJOČI OSTALI

RAZUMNA DAMA
VE, DA SO LEPI
ZOBJE BOGASTVO,
ZATO JIH NEGUJE
LE Z

CIMEAN

... ODLIČNO ZOBNO KREMO

Cene malim oglašom: Po 50 par
za besedo. Din 2.- davka za
vsak oglaš. Najmanjši znesek
za enkratno objavo oglasa
Din 8.-. Prekliski, izjave po
Din 1.-. beseda. Din 2.-. davek.
Najmanjši znesek za enkratno
objavo Din 13.-. Vsi mali oglasi
se plačajo vnaprej.

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek 2 Din
Najmanjši znesek 8 Din

ODDAM STANOVANJE
dveh, ozir. treh sob s pritlikli-
nam pod Rožnikom. Elektri-
ka, vodovod, parket. — Polzve se:
Rožna dolina, Cesta X, št. 32
(pritliklje).

POUK

Beseda 50 par. davek 2 Din
Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPIŠNI POUK
po desetprstnem sistemu za
začetnike in izvežbance. Večer-
ni tečaj, oddelki od 6. do 1/8.
in od 1/8. do 9. ure zvečer. —
Šolnina znižana in stane učna
ura samo Din 2.—. Pouk se
prične dne 3. junija. Vpisova-
nje dnevno od 6. do 1/8. ure
zvečer. — Christofov učni za-
vod, Domobranska cesta št. 15.
1743

KNJIGARNA »UCITELJSKE
TISKARNE« V LJUBLJANI
sprejme VAJENCA in VAJEN-
KO. — Potrebna izobrazba:
meščanska šola z završenim iz-
pitom in srednja šola z malo
maturo. — Lastnoročno pisani
prošnji priloge poleg šolskega
izpričevala krstni list, izkaz o
imovinskem stanju roditeljev
in uradno zdravniško izprie-
valo. — Prošnje — brez oseb-
nega posredovanja — sprejema
Učiteljska tiskarna, r. z. o. z.
v Ljubljani, Franciškanska 6 —
do 10. junija 1935. 1826

PRODAM

Beseda 50 par. davek 2 Din
Najmanjši znesek 8 Din

RABLJENA KOLEŠA
damska in moška ter ogromno
število različnih drugih dobro
ohranjenih predmetov poceni
naprodaj pri — »PROMET«
(nasproti križanske cerkve). —
Istotam se sprejmejo predmeti
v prodajo. 1828

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglašev je treba priložiti
znamko. — Popustov za male oglašev ne priznamo.

ODPADKE OD ZAGE,

bukova drva in žaganje — do-
stavlja tudi na dom — Ivan
Šiška, tovarna parketov, Ljub-
ljana, Metelkova ulica št. 4.
Telefon 22-44. 1835

RAZNO

Beseda 50 par. davek 2 Din
Najmanjši znesek 8 Din

Tvrška

A. & E. SKABERNE
Ljubljana — javlja, da jemlje
do preklica v račun zopet

HRANILNE KNJIZICE

prvovrstnih ljubljanskih denar-
nih zavodov (Mestne hranilnice,
Ljudske posojilnice itd.)

NOVOSTI ZA ZAVESE

dobite v veliki izbiri v specijal-
ni trgovini

RUDOLF SEVER,

Ljubljana, Marjin trg št. 2,
kjer vam jih tudi strokovnja-
sko izvrši. 26/L

POPOLNOMA BREZPLAČNO

dobite začetek prekrasnega ro-
mana »V naročju sreče« v vsaki
trafiki, ali če se danes pišete
upravi »Družinskega tehnikar«,
Ljubljana, Tyrševa cesta št. 25,
I. nadstropje. 1818

ENTEL — AZUR — PLISE

izvrši ekspres
MATEK & MIKEŠ, Ljubljana
(poleg hotela Strukelj) 54/L

DAMSKI SLAMNIKI

pretirano nizke cene. Preobli-
kovanje Din 25.—. — Salon »La
Femme Chic«, Ljubljana, Se-
lenburgova ulica št. 6, I. na-
dstropje. 1832

TUDI VI LAH-

KO KUPITE
žimnato metlo
za parkete in
zadovoljni boste
več let — pri
Šimenc Hinko,
Ljubljana,
Resljeva cesta 2
(pri Zmajskem
mostu)

Narodna tiskarna LJUBLJANA

KNAFLJEVA

5

IZVRŠUJE VSA

TISKARSKA

DELA

TER SE

PRIPOROČA

ZA CENJ NAROČBE

ZA CENJ NAROČBE

ZA CENJ NAROČBE

ZA CENJ NAROČBE

ZA CENJ NAROČBE

ZA CENJ NAROČBE

ZA CENJ NAROČBE

ZA CENJ NAROČBE

ZA CENJ NAROČBE

ZA CENJ NAROČBE

ZA CENJ NAROČBE

PROTI KUJIM OČESOM!

Cenj. občinstvu se priporoča
za odstranjenje kurjih oči pri-
znani pediker AUBELJ, kopa-
lišče Okrožnega urada, Ljubljana,
Miklošičeva cesta. 1829

SERVITOR VATA

ne vsebuje nobene kisline, zato
pri čiščenju ne razjedajo kovine
in ne pušča sledi drgnjenja.
Dobite v vsaki železninski in
specerijski trgovini.

ZA MAL' D'NARJA

DOST' MUZKE!

Ploče, gramofone, iz-
posojamo, zamenjavo-
mo, prodajamo in ku-
pujemo. — ELEK-
TROTON d. z. o. z.
osaza nebotičnika.

KAVARNA STRITAR

vsak večer koncert; odprto do
4. ure zjutraj! 40/L

SVEŽE SUROVO MASLO

in kuhano maslo razpošilja —
F. Senčar, Ljutomer. 1622

ASPEDISTRAS

lepe, zelene kakteje s cveti —
prodajam po nizki ceni od 2. do
5. ure — Jegličeva 27. 1663

„MUZIKA“,

LJUBLJANA, Miklošičeva c. 4

(prej Knafljeva ulica št. 4)

Zaloga prvovrstnih klavirjev in

najcenejša izposojalnica. —

POPRAVILA in UGLASEVA-

NJA se izvršuje strokovnja-

ško in poceni. — Nizke cene;

najmanjše obročno odplačilo!

46/L

Makulturni papir

proda

uprava „Slovenskega Naroda“,
Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

ZNIZANE CENE

dvokoles, otroških, igra-
nih, invalidskih vozičkov,

prevoznih triciklov, motorjev, šivalnih strojev. Ceniki franko!
»TRIBUNA« F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških
vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4

NOVALJA (OTOK PAG)

GOSTILNA »JADRAN« na sami plaži z lepim vrtom,
dnevna oskrba Din 39.— vključno vse takse. Odlična
domaća hrana, kakor tudi živa pitna voda. Vinorodni
kraj. Ima pošto, brzojav, telefon, zdravnik itd. Oddaljen
od Raba 1.30 ure vožnje s parnikom, z divno lego. Ima
tudi zaliv za zdravljenje revmatizma z velikim uspehom.
Klavr na razpolago. — Javiti se je naprej pri M. Mar-
kovinu. 1827

Skrbi

Neki znani raziskovalec iz področja astro-
loške in grafološke vede daje preroke o

Vaši bodočnosti

Razen važnih dogodkov in Vaše
preteklosti Vam on ugaša tudi Vaše
odnosje glede ljubezni, zakona, po-
klica, loterije itd. Njegov nasvet Vam
prinese v življenju uspeh. Iz-
jave zadržanosti, ki jih dobi dnev-
no iz vsakega sveta, dokazujejo izredno
zanesljivost njegovih preročb. Citiramo
nekatera izmed tisočev zahvalnic: »Go-
spa Irma Schwarz iz Ljubljane se naj-
priščneje zahvaljuje mojemu svetu,
ker je v največji finančni stiski po-
služala moj svet. Igrala v loteriji in
zadela 150.000 Din. — Gospod P. N.
Beneš iz Prage: »Dovolite, da se Vam
s temi besedami zahvalim za veliko
uslugo, ki ste mi jo napravili s svojo preročbo. Vse je resnica,
samo škoda, da nisem že poprej vedel za Vas, ker bi se tako lah-
ko obvaroval »seh življenjskih razočaranj in neprivilegij«.
Pošljite tudi Vi še danes svoj rokopis in rojstni datum ter
priložite Din 30.— kot honorar za Vašo pehoanalizo in horo-
skop na točen in stalen naslov:

Grafološki bureau — Celje

POŠTNI PREDAL 106

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“

Urejuje Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.